

การดำเนินการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

การดำเนินการถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการวิจัยลงสู่ชุมชน เป็นหัวใจหลักของแผนงานวิจัยนี้ โดยการดำเนินงานดังกล่าว เป็นหน้าที่หลักของสำนักบริหารงานกลางของแผนงานวิจัย ที่ต้องดำเนินการให้นักวิจัยในโครงการและชุมชนในพื้นที่ได้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้กลับคืนสู่ชุมชนได้ใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายวิจัยให้เกิดขึ้นกับชุมชนในพื้นที่ และชุมชนใกล้เคียงให้ร่วมกันอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพืชท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป โดยการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักบริหารงานกลางได้ดำเนินการให้แผนงานต่างๆ ของโครงการ เป็นไปตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีภาระหน้าที่ 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1. การประสานงานและอำนวยความสะดวกให้กับนักวิจัย
2. การจัดประชุมคณะนักวิจัย
3. การวางแผนการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น

1. การประสานงานและอำนวยความสะดวกให้กับนักวิจัย

สำนักบริหารงานกลาง ได้ประสานงานไปยังนักวิจัยทั้ง 3 ทีม เพื่อแจ้งกำหนดการจัดทำรายงานความก้าวหน้าในแต่ละครั้ง โดยได้ส่งรูปแบบการเขียนรายงานความก้าวหน้า เพื่อให้แต่ละทีมเขียนรายงานความก้าวหน้าให้มีรูปแบบในทิศทางเดียวกัน และให้การรายงานผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น หลังจากได้ข้อมูลรายงานความก้าวหน้าของแต่ละทีมวิจัยมาแล้ว สำนักบริหารงานกลางได้นำรายงานของแต่ละทีมมาเปรียบเทียบในส่วนของแผนการดำเนินงานที่ได้เสนอไว้ กับแผนการดำเนินการวิจัยที่ได้ดำเนินการจริง ว่าได้ดำเนินการครบตามที่ได้เสนอไว้หรือไม่ หรือมีปัญหาและอุปสรรคอะไร

นอกจากนั้น ทางสำนักบริหารงานกลางได้ทำหน้าที่ประสานงานในเรื่องการอำนวยความสะดวกให้นักวิจัยโครงการย่อยที่ 2 ในเรื่องการยืมเครื่องระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) จากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ต้องใช้ในการสำรวจและเก็บข้อมูลตำแหน่งต้นตะเคียน แล้วทีมประสานงานกลางยังได้ช่วยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและเก็บข้อมูลของทีมวิจัยนี้ มาจัดทำแผนที่ตำแหน่งการเก็บตัวอย่าง เพื่อส่งให้ทีมวิจัยใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

2. การจัดประชุมคณะนักวิจัย

สำนักบริหารงานกลาง ได้ดำเนินการประสานงาน อำนวยความสะดวกให้นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งบริหารจัดการประชุมร่วมกันของคณะนักวิจัย เพื่อให้เกิดกลไกการบูรณาการทางความคิดและการปฏิบัติงานร่วมกัน

ครั้งที่ 1 จัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม 2557 เวลา 10.00-12.00 น. ณ ห้องประชุมนาถตันตวิรุฬห์ (ห้องประชุม 1104) คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมความต้องการของนักวิจัย ในเรื่องของการเริ่มต้นโครงการ ในเรื่อง ข้อเสนอโครงการ คู่สัญญา แผนการทำงาน การจัดการด้านการเงิน การนัดประชุม /การรายงานประจำเดือน การประสานงาน การทำเล่มรายงานความคืบหน้า

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นในวันพุธที่ 2 กรกฎาคม 2557 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้องประชุมเทพพนม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยมีเป้าหมายเพื่อแจ้งการขออนุมัติตัวบุคคล เข้าร่วมโครงการ การนำเสนอแผนการดำเนินงานของโครงการ การรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 ของโครงการย่อย

เนื่องจากทีมวิจัยแต่ละทีม ไม่ติดปัญหาและอุปสรรคใดๆ ในส่วนการดำเนินการ ประกอบกับ คณะผู้วิจัยแต่ละทีมมีการกิจค่อนข้างมาก จึงไม่มีการประชุมทีมวิจัยมาประชุมร่วมกันอีก

สำนักบริหารงานกลางจึงเปลี่ยนแผนรูปแบบการประชุม มาเป็นการนัดประชุมย่อยกับแต่ละทีมวิจัย โดยจะเข้าหารือกับแต่ละทีมวิจัยในเรื่องการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยตั้งแต่ระยะที่ 1 จนถึงปัจจุบัน มาจัดทำเป็นเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน ก่อนที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคส่วนต่างๆ เช่น สถานศึกษา โรงพยาบาล ราชัญชุมชน

รูปที่ 4-1 สำนักบริหารงานกลางนัดประชุมย่อยร่วมกับแต่ละทีมวิจัย

3. การวางแผนการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น

สำนักบริหารงานกลาง ได้ร่วมวางแผนการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับทีมนักวิจัยโครงการย่อยที่ 1-3 โดยได้ประสานงานในเรื่องสถานที่ และออกหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมประชุม การอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ เช่น ที่พัก การเดินทาง โดยมีรายละเอียดการวางแผนการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการย่อยที่ 1 พืชศาสตร์พื้นบ้านที่มีใช้ในยาสามัญประจำบ้าน

ได้กำหนดจัดขึ้นในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 ณ ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา จ.อำนาจเจริญ โดยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และโรงพยาบาลพนา เกี่ยวกับพืชสมุนไพร 16 ชนิดที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของชนิดพันธุ์ตั้งแต่การดำเนินงานโครงการในระยะแรก พืชสมุนไพรชนิดใดที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง จนรู้ว่าเป็นชนิดใดแล้ว จะสนับสนุนให้ชุมชนปลูกขยายพันธุ์ และส่งวัตถุดิบมาให้ทางโรงพยาบาลพนาใช้ผลิต เพื่อใช้รักษาจริงในโรงพยาบาลต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่โรงงานผลิตยาสมุนไพรในโรงพยาบาลพนา ราชัญชุมชน หมอยาสมุนไพร ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ รวมทั้งสิ้นประมาณ 50 คน

รูปแบบการประชุม: ช่วงแรก เป็นการบรรยายถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการ หลังจากนั้น จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยทางราชัญ และหมอยาสมุนไพร จะนำพืชสมุนไพรสดที่ทำการศึกษาในโครงการวิจัย ที่พบในป่าจังหวัดอำนาจเจริญ มาแสดงเปรียบเทียบกับตัวอย่างแห้งมาตรฐานของโครงการวิจัย ตลอดจนร่วมหารือถึงแนวทางความร่วมมือการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรพื้นบ้าน จากภาคส่วน

ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ เครือข่ายป้าชุมชน ศูนย์การแพทย์แผนไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนงานในเรื่องนี้ต่อไป โดยมีกำหนดการ ดังนี้

กำหนดการ

การถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 8.30-15.30 น.

ณ ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา อำเภอพนา จ.อำนาจเจริญ

เวลา 8.30-9.00 น. ผู้เข้าร่วมการประชุมลงทะเลเปียน

เวลา 9.00-9.30 น. กล่าวต้อนรับ และที่มาและความสำคัญของโครงการ

โดย ผศ.เกษม กุลประดิษฐ์

ผู้อำนวยการโครงการการถ่ายทอดความรู้

เวลา 9.30-10.15 น. นำเสนอผลการดำเนินงาน โครงการวิจัย

พฤษภาคม ๒๕๖๕

โดย ศาสตราจารย์ ภก.ดร.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล และคณะ

ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เวลา 10.15-10.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 10.30-12.00 น. * หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำตัวอย่างสมุนไพรพื้นบ้าน 16

ชนิดที่มีศักยภาพสำหรับการพัฒนา

* ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรพื้นบ้าน ตำบลพนา

เพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ สร้างรายได้

เวลา 12.00-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.00-14.45 น. เครือข่ายป่าชุมชนตำบลพนา สถานการณ์แพทย์แผนไทยประยุกต์

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และโรงพยาบาลพนา / ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา

ร่วมหารือถึงแนวทางการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสมนไพรพื้น

บ้าน ป่าดอนกอก และอุทยานดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง) ตามแนวทาง โครงการ อพ.สธ.

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ จั่วกุล คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์มนุญ ผิวทอง

สถานการณ์แพทย์แผนไทยประยุกต์

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

นพ.ปฐมพงศ์ ประโพร่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนา /

ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา

นายเกษมสันต์ แสงสินแก้ว

แกนนำปาดอนก็อก

นางเพ็ญศรี มหานิล

อุทยานดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง)

เวลา 14.45-15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 15.00-15.30 น. สรุปรูปแบบความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลพนา
หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน และปิดการประชุม

ผลการถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

นักวิจัย ได้นำตัวอย่างมาตรฐานของพืชทั้ง 16 ชนิด จากโครงการวิจัย มาจัดแสดง ส่วนทางป่าชุมชน
แต่ละแห่ง ประชาชนและหมอยาพื้นบ้าน จะนำพืชสมุนไพรสดที่หาได้จากป่าของตนเองจากทั้ง 16 ชนิด มาเป็น
ตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักวิจัยด้วย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น 73 คน รายชื่อดัง
ภาคผนวก ค

รูปที่ 4-2 ตัวอย่างพืชสมุนไพรจากป่าชุมชน และตัวอย่างมาตรฐานของนักวิจัย

สำหรับกิจกรรมในช่วงเช้า นพ.ปฐมพงศ์ ปุรุโปรง ผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา กล่าว
ต้อนรับ จากนั้น ผศ.เกษม กุลประดิษฐ์ ผู้อำนวยการแผนงานโครงการฯ กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ
และความสำคัญของการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องสมุนไพรในครั้งนี้

รูปที่ 4-3 กล่าวต้อนรับและความเป็นมาของโครงการวิจัย

จากนั้นเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการวิจัยพฤษภาคมศาสตร์พื้นบ้านที่มีใช้ในยา สามัญ
ประจำบ้าน โดย ศาสตราจารย์ ภก.ดร.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ อาจารย์มัญญะ ฝืทอง ในฐานะอาจารย์จากสถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้นำยกตัวอย่างพืชสมุนไพรจำนวน 8 ชนิด ที่สามารถจำแนกได้แล้วว่า คือ

ชนิดใด ได้แก่ กำลังช้างสาร *Ochna integerrima* (Lour.) Merr. ชี้กาแดง *Gymnopetalum scabrum* (Lour.) W. J. de Wilde & Duyfjes ชี้อ้าย *Terminalia triptera* Stapf โคคลาน *Mallotus repandus* (Rottlet) Müll. Arg. ตานเลี่ยน *Xantolis siamensis* (H. R. Fletch.) P. Royen มะคำดีควาย *Sapindus rarak* DC. รวงแดง *Ventilago denticulata* Willd. และสารภี *Mammea siamensis* T. Anderson โดยนำตัวอย่างมาตรฐานที่รวบรวมไว้จากที่ต่างๆ มาชี้แจงร่วมกับตัวอย่างสมุนไพรสดที่หมอยาพื้นบ้านนำมา แล้วเทียบเคียง ตัวอย่างสมุนไพรสดที่ชาวบ้านนำมาเป็นชนิดเดียวกันกับตัวอย่างในตำรับยาหรือไม่ จากนั้น ยังได้สอบถามป้าชุมชนว่า พืชสมุนไพรที่สามารถจำแนกได้ทั้ง 8 ชนิดนี้ อยู่ในป่าไผ่บ้าง ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้ชุมชนเห็นความสำคัญของพืชสมุนไพรที่อยู่ในป่า ซึ่งจะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป ส่วนพืชที่ยังไม่สามารถจำแนกได้อีกจำนวน 8 ชนิด ได้แก่ กำลังวัวเถลิง จันทน์ขาว แซ่ม้าทะเลลาย เถามวกขาว เถามวกแดง ส้มกุ้ง สักขี และอ้อยสามสวน นั้น จะนำตัวอย่างจากที่ต่างๆ มาเปรียบเทียบถึงเนื้อไม้ รูปร่างลักษณะ และองค์ประกอบต่างๆ เพื่อลดความผิดพลาดในการนำสมุนไพรเหล่านี้ไปใช้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าใจ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

รูปที่ 4-4 การนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการวิจัย

หลังจากนักวิจัยนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการเสร็จแล้ว ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักวิจัยปราชญ์ หมอยาพื้นบ้าน และผู้ที่สนใจ เกี่ยวกับพืชสมุนไพรต่างๆ ที่ชาวบ้านนำมาจากป่าชุมชน

รูปที่ 4-5 ปราชญ์ หมอยาพื้นบ้าน และผู้ที่สนใจ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักวิจัย

ช่วงบ่าย เป็นเวทีเสวนาในหัวข้อแนวทางการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสมุนไพรพื้นบ้าน ป่าดอนก้อย และอุทยานดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง) ตามแนวทาง โครงการ อพ.สธ. โดยมีผู้เข้า

ร่วมการเสวนาจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ภก.ดร.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์มนูญ ผิวทอง สถานการณ์แพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล นพ.ปฐมพงศ์ ประโปรง ผู้อำนวยการศูนย์แพทย์แผนไทย/โรงพยาบาลพนา และแกนนำจากป่าชุมชนใน อำเภอนา 2 ท่าน คือ นายเกษมสันต์ แสงสิงแก้ว จากป่าดอนก้อย และ นางเพ็ญศรี มหานิล จากอุทยาน ดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง) โดยเริ่มจาก นพ.ปฐมพงศ์ ประโปรง ซึ่งให้ความสำคัญกับ การยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ได้มาตรฐานควบคู่กับการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน หลังจากนั้น อาจารย์มนูญ ผิวทอง ได้เพิ่มเติมในเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยและ ได้มาตรฐาน มีใช้ตลอดปี ซึ่งบางอย่างต้องมีการปลูกขยายพันธุ์ เพื่อลดการนำออกมาจากป่า แต่จะต้อง มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยให้คำแนะนำ ส่วนนางเพ็ญศรี มหานิล ได้เล่าถึงงาน ที่ป่าชุมชนอุทยานดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง) ได้ ดำเนินการ คือ การทำฐานข้อมูลตำรับยาในป่าร่วมกับปราชญ์ และหมอยาพื้นบ้าน ศาสตราจารย์ ภก.ดร. วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ได้ให้ข้อมูลเสริมว่า ต้องรีบดำเนินการ ในเรื่องชื่อพืชสมุนไพร ในตำรับยาให้ ตรงกันว่าเป็นชนิดใดและต้องเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ที่อ้างอิงได้ทั่วโลก ซึ่งต้องได้รับ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ช่วยกัน สดุดายนายเกษมสันต์ แสงสิงแก้ว ได้เสริมเรื่องการปลูก จิตสำนึกให้กับคนทั้ง 3 วัย คือ เยาวชน คนทำงาน และปราชญ์ เพื่อมาช่วยกัน และทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้เกิดขึ้นให้ได้จริง เพื่อให้เป็นจุดเริ่มต้น และขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

รูปที่ 4-6 เวทีเสวนาหารือถึงแนวทางการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากสมุนไพรพื้นบ้าน ป่าดอนก้อย และอุทยานดอนเจ้าปู่ (ดอนลิง) ตามแนวทาง โครงการ อพ.สธ.

จากนั้น เป็นการอภิปรายในแนวทางการร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลพนา หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน ในการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ นพ.ปฐมพงศ์ ประโปรง ให้ความเห็นว่า โรงพยาบาลพนา หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน ต้องหารือกันในเรื่อง การปลูกวัตถุดิบ เพื่อป้อนให้กับโรงงานผลิตยาสมุนไพร ปลูกอย่างไรให้ได้ราคา และผลผลิตไม่ล้นตลาด จะต้องมีการลงทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพรส่งโรงงานผลิตยาสมุนไพรให้ชัดเจน ส่วนนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดล จะเข้ามาช่วยในการ แนะนำการปลูกให้ได้คุณภาพและได้มาตรฐาน และร่วมวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน GMP สามารถนำไปจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

นางกาญจนา แข่งคัม ผู้อำนวยการศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอแนะในเรื่องการ เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค โดยใน

ปีแรกอาจเริ่มจาก ชมันชั้น แล้วจึงต่อยอดไปยังพีชอื่นๆ ต่อไป แต่ที่สำคัญก็คือ จังหวัดและเครือข่ายการทำงานต้องให้การสนับสนุนในเรื่องนี้

ภก.กำจร พลังกูร ที่ปรึกษาศูนย์ความเป็นเลิศทางชีววิทยาศาสตร์ เสนอว่า อยากเห็นการขับเคลื่อนเรื่องนี้ไปพร้อมกันทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่ปลูกอย่างไรให้ได้สาระสำคัญมากที่สุด และไม่ใช้สารเคมี นักวิชาการต้องเข้ามาแนะนำหาพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ หลังจากนั้นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานในราคาที่เหมาะสมและปลอดภัย ซึ่งทางศูนย์ความเป็นเลิศทางชีววิทยาศาสตร์ จะเข้ามาช่วยในเรื่องนี้ และมาช่วยกันหาตลาดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศต่อไป

นพ.หรรษา แต่ศิริ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ ให้คำแนะนำว่า ในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ที่สำคัญต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคว่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรของเรามีคุณภาพและปลอดภัยจริงๆ และจะต้องมีนโยบายมาจากทางจังหวัดว่า รพ.สต. แต่ละแห่งต้องมียา ต้องมีผลิตภัณฑ์ยาพื้นฐานเหล่านี้อยู่ในโรงพยาบาลด้วย ทางมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ พร้อมสนับสนุนในเรื่องห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสมุนไพร และห้องปฏิบัติการต่างๆ

นพ.ชัยพร ทองประเสริฐ สมาชิกปฏิรูปแห่งชาติ จังหวัดอำนาจเจริญ ให้คำแนะนำว่า ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันขับเคลื่อนเรื่องนี้แบบครบวงจร เริ่มตั้งแต่การปลูก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล หลังจากนั้น เราก็นับสนุนเรื่องการตลาด ชาวบ้านก็ได้ประโยชน์ โครงการก็สามารถขับเคลื่อนไปได้ นอกจากนี้ ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสาธารณสุขให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อาจขอห้องมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ 1 ห้อง เพื่อให้แพทย์นำผลิตภัณฑ์มาใช้รักษาที่นี่ ซึ่งสิ่งที่ได้กล่าวมานี้ เป็นการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริและร่วมเฉลิมฉลองครบ 5 รอบ 60 พรรษา ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

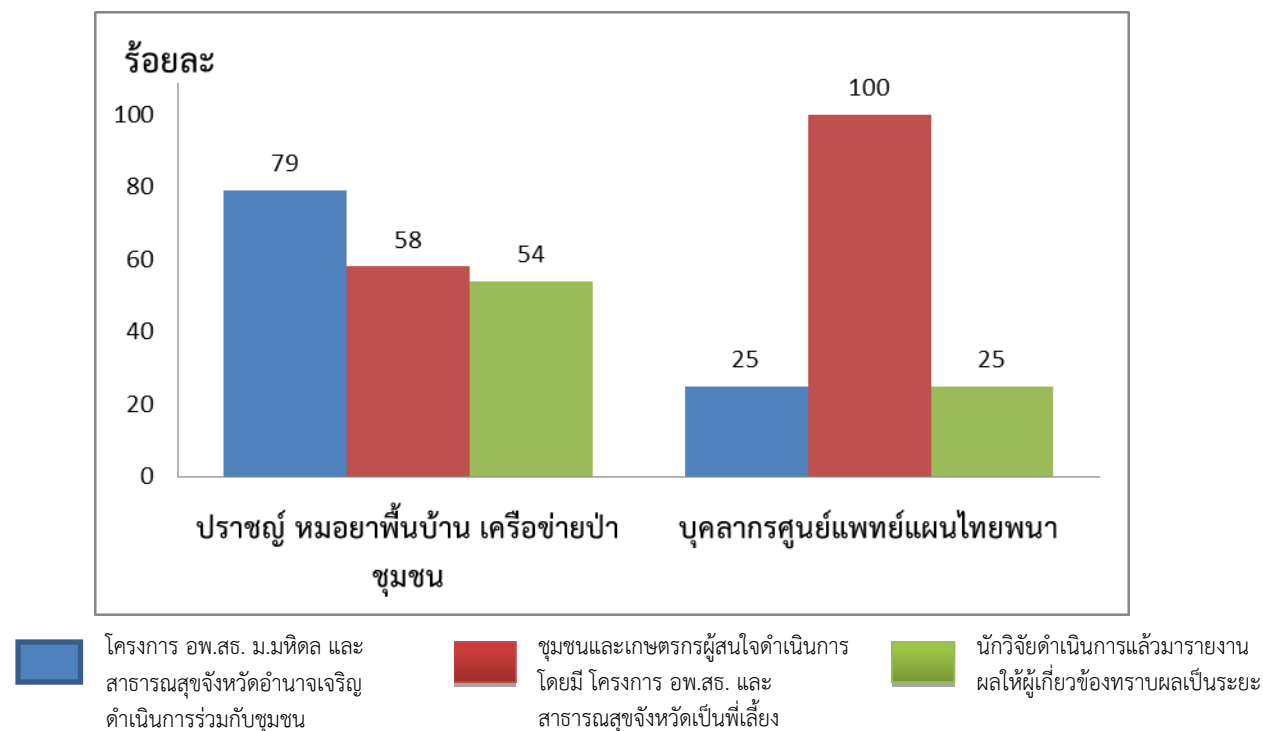

รูปที่ 4-7 การอภิปรายในแนวทางการร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลพนาหมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป้าชุมชน

ในการนี้ สำนักบริหารงานกลาง ได้ทำแบบประเมินผล **ดังภาคผนวก ข.** ให้ปราชญ์ หมอยาพื้นบ้าน เครือข่ายป้าชุมชน และบุคลากร เจ้าหน้าที่ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา ได้แสดงความคิดเห็น เพื่อจะให้เห็นความคิดของคนสองกลุ่มในการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ ซึ่งได้รับข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินผล โดยวิธีทางสถิติ

1. ถามความคิดเห็นในเรื่องการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร มากำหนดเป็นนโยบายการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พืชประจำถิ่น จังหวัดอำนาจเจริญ ควรดำเนินการอย่างไร (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

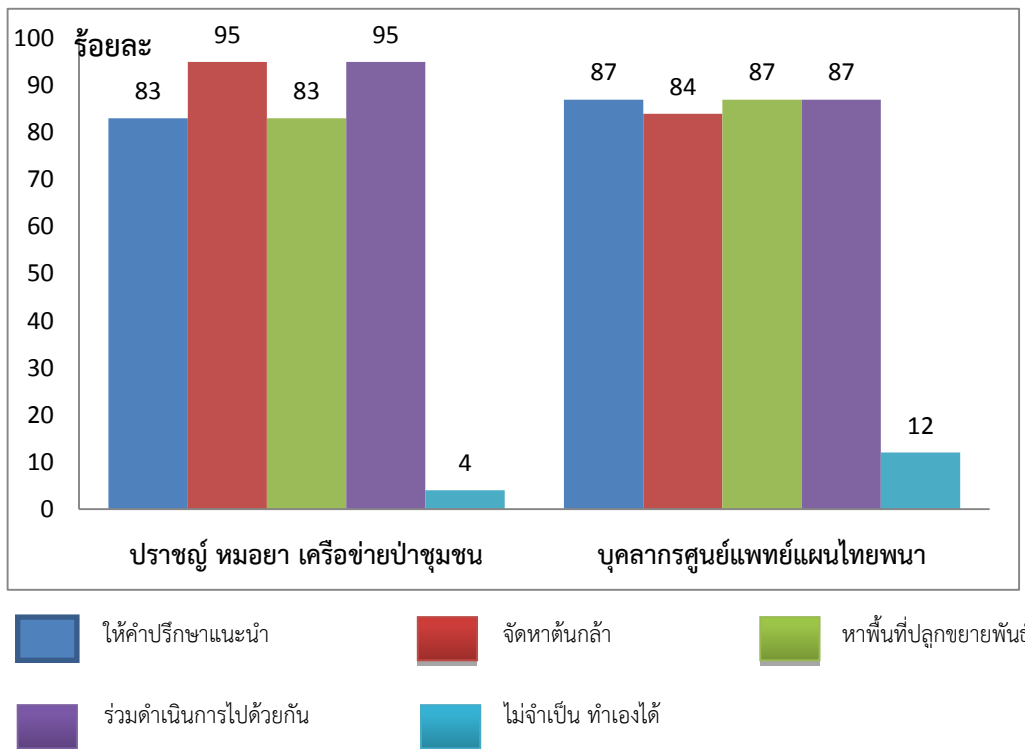
- ปราชญ์ หมอชาวบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน ส่วนใหญ่ มีความเห็นให้โครงการ อพ.สธ. ม.มหิตล และสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ ดำเนินการร่วมกับชุมชน

- ในขณะที่บุคลากรและเจ้าหน้าที่ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา ส่วนใหญ่จะให้ชุมชนและเกษตรกร ผู้สนใจดำเนินการ โดยมีโครงการ อพ.สธ. และสาธารณสุขจังหวัดเป็นพี่เลี้ยง

2. ถามความเห็นว่าการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็น นโยบายของจังหวัดอำนาจเจริญ เห็นด้วยหรือไม่ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความ หลากหลายทางชีวภาพ)

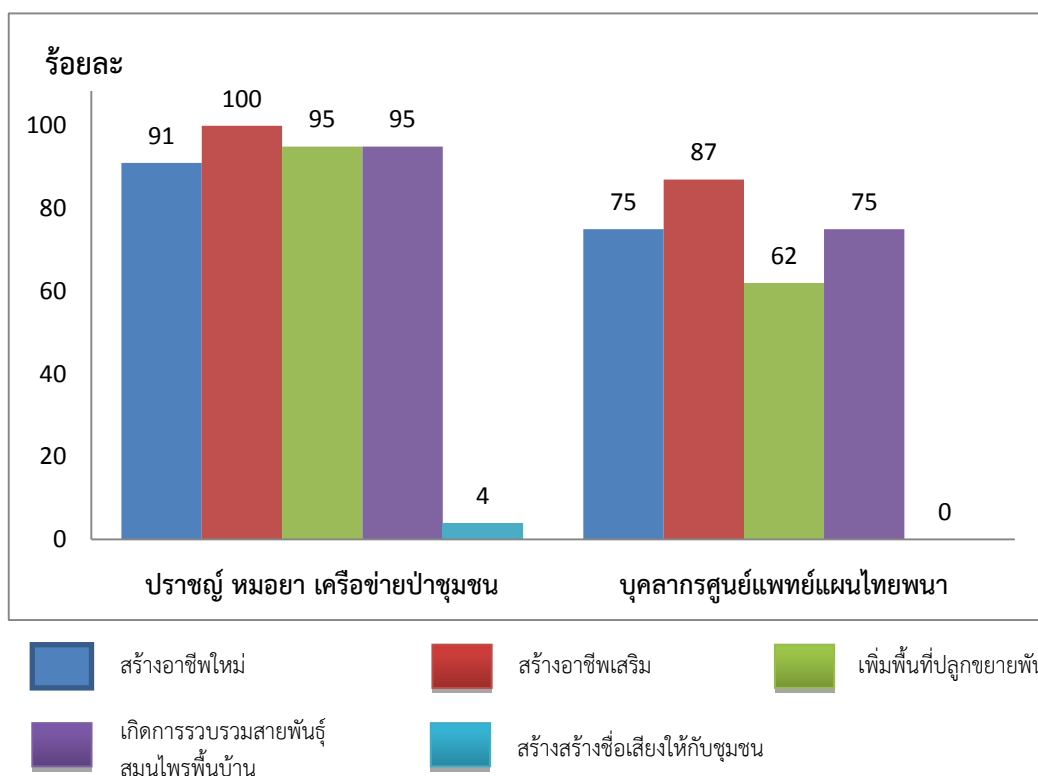
- ทุกคนจะตอบเห็นด้วยหมด

3. ถามความเห็นว่าการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อลดการเข้าไปเก็บหาจากป่าจากป่า ต้องการให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลาย ทางชีวภาพ) (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- ทุกคนจะตอบไปในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องการความช่วยเหลือหมดทุกด้าน ทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ จัดหาต้นกล้า หาพื้นที่ปลูกขยายพันธุ์ และร่วมดำเนินการไปด้วยกัน

4. ถ้ามุมมองผู้เข้าร่วมประชุมว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามทีประชุมกันนี้ มีประโยชน์กับท่านและชุมชนอย่างไร (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

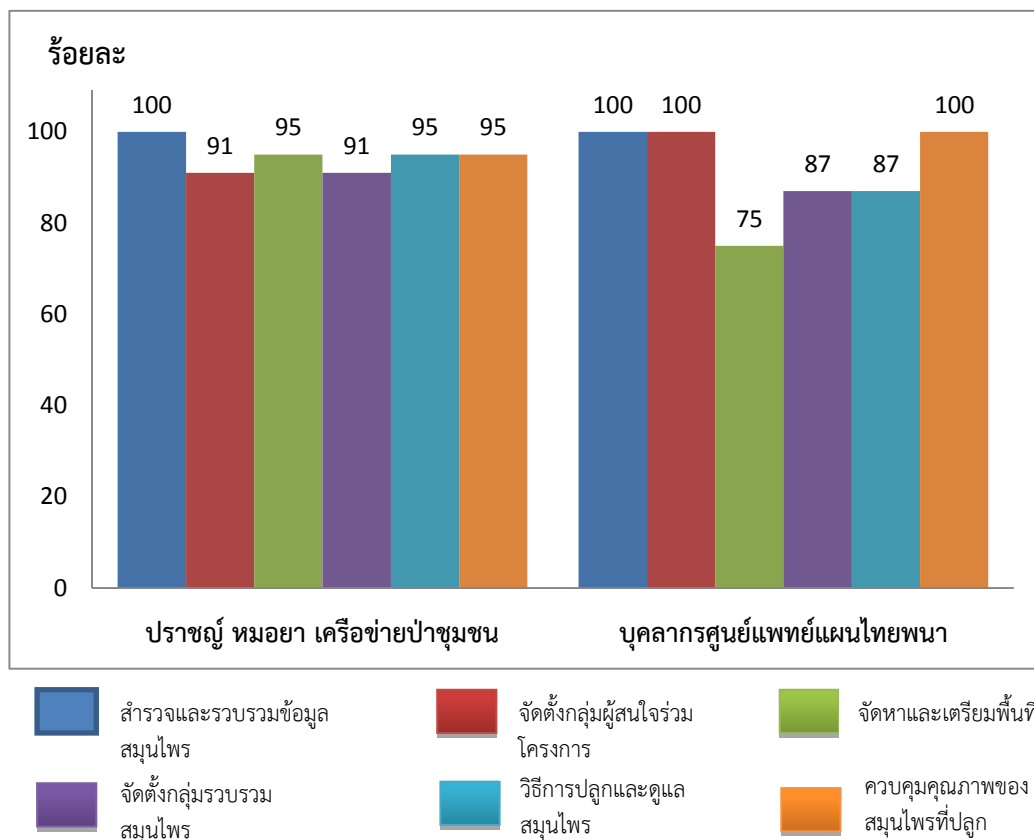
- ทุกคนจะตอบไปในทำนองเดียวกัน คือ ทำให้เกิดการสร้างอาชีพใหม่ และสร้างอาชีพเสริมจากอาชีพเดิม เพิ่มพื้นที่ปลูกขยายพันธุ์ และเกิดการรวบรวมสายพันธุ์สมุนไพรพื้นบ้าน

5. สอบถามพืชสมุนไพรในป่าชุมชน ที่ควรนำมาเป็นผลิตภัณฑ์ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- ประชาชน หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน ส่วนใหญ่จะตอบชื่อพืชสมุนไพรที่อยู่ในป่า และค่อนข้างจะหลากหลายมาก เช่น ม้ากระทืบโรง กำลังช้างสาร ส่องฟ้า นางแก้ พญามือเหล็ก ตาไก่ไล่ตากวาง พญาบาท ขี้กาแดง ปลาไหลเผือก ข้าวหลามดง จวงหอม ขมิ้นเครือ นมน้อย อ้อยสามสวน ส้มกบ สะมัด วานตูปทุมเปา เจตพังคี ขี้ฮ่าย มะเดื่อชุมพร คัดเค้า ขาด น้ำนมราชสีห์ หยกบ่อกอง แซ่ม้าฮ่อ ดอกไผ่ก้นถ้วย เอนอ้า หล้าหวาย คีไพนกุ่ม แดงแซง และต้นวิตามินดีสิบสอง ซึ่งแสดงถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาของคนกลุ่มนี้

- ในขณะที่บุคลากรและเจ้าหน้าที่ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา ส่วนใหญ่จะตอบพืชสมุนไพรตามบ้านเรือน เช่น สะเดา เถาวัลย์เปรียง มะตูม บอระเพ็ด สมอ มะขามป้อม รวงจืด พริกไทยดำ ตะไคร้ โพล และขมิ้นชัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้ในด้านสมุนไพรของคนกลุ่มนี้ จะไม่ลึกเท่าคนกลุ่มประชาชน หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน เพราะบุคลากรและเจ้าหน้าที่ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนามีองค์ความรู้ในการใช้สมุนไพรในการรักษาพยาบาลน้อยกว่าคนกลุ่มแรก

6. สอบถามแผนกิจกรรมที่จะเริ่มดำเนินการ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- คนส่วนใหญ่อยากทำทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจและรวบรวมข้อมูลสมุนไพร จัดตั้งกลุ่มผู้สนใจร่วมโครงการ จัดหาและเตรียมพื้นที่ปลูกสมุนไพร จัดตั้งกลุ่มรวบรวมสมุนไพร วิธีการปลูก และดูแลสมุนไพร และการควบคุมคุณภาพของสมุนไพรที่ปลูก

7. สุดท้ายถามว่า อยากให้หน่วยงานใดมาร่วมทำงานกับท่านบ้าง เพราะเหตุใด (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

- ประชาญ์ หมอยาพื้นบ้าน และเครือข่ายป่าชุมชน ส่วนใหญ่จะตอบว่า อยากให้มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการ อพ.สธ. และศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา เข้ามาช่วย เพราะเข้าใจชุมชน และทำงานร่วมกันมานาน

- ในขณะที่บุคลากรและเจ้าหน้าที่ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา ส่วนใหญ่จะตอบว่า อยากให้หน่วยงานเกษตรมาช่วย

ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นในครั้งนี้ จะส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา เพื่อใช้ในการวางแผนการทำงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนต่อไป

โครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก (*Albizia lebbeck* (L.) Benth.) ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

ทางโครงการวิจัยมีโปสเตอร์แสดงข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการ และสาระสำคัญที่อยู่ในตะคึก เพื่อส่งเสริมการบริโภคให้แพร่หลายมากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย: กลุ่มคนที่ร่วมในการสำรวจและเก็บตัวอย่างจากตะคึก ในพื้นที่ จ.นครราชสีมา จ.สุพรรณบุรี จังหวัดละ 10 คน นอกนั้นจะเป็นชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ครู นักเรียน อปท. ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนรอบเขื่อนศรีนครินทร์ อีกประมาณ 30 คน

รูปแบบการประชุม: ช่วงแรก เป็นการบรรยายผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการวิจัย จากนั้น จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่าง 3 พื้นที่ ในแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมการบริโภค หรือนำไปสู่การผลิตทางการค้าต่อไป มีการประกอบอาหารจากตะคึก ตามความนิยมและภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการบริโภค และทดสอบรสชาติ

โครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techapasan & Skornick

ทางโครงการวิจัยมีโปสเตอร์แสดงข้อมูลต้นเอื้องดินถิ่นไทย และดอกดินเมืองกาญจน์ และแจกแผ่นพับในการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชทั้งสองชนิดในสูตรอาหาร มีตัวอย่างพืชทั้งสองชนิดในหลอดทดลอง และพืชชนิดอื่นๆ มาแสดงด้วย

กลุ่มเป้าหมาย: จะเป็นครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษา นักวิชาการ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจากโครงการ อพ.สธ. ประมาณ 50 คน

รูปแบบการประชุม: ช่วงแรก เป็นการบรรยายผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการวิจัย หลังจากนั้น จะร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมการประชุมและทางทีมผู้วิจัย มีการสาธิตวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในเบื้องต้น มีการเล่นเกมส์ ตอบคำถาม แจกรางวัล เพื่อสร้างสีสันให้กับภายในงาน

โครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก (*Albizia lebbeck* (L.) Benth.) ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ และโครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techapasan & Skornick ได้จัดขึ้น ในวันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558 เวลา 9.00-14.00 น. ณ ห้องประชุมเคียงธารา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์ จ.กาญจนบุรี มีกำหนดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายจากพืชท้องถิ่น ดังนี้

กำหนดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายจากพืชท้องถิ่น

ภายใต้แผนงานโครงการการถ่ายทอดความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี

วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558 เวลา 9.00-14.00 น.

ณ ห้องประชุมเคียงธารา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

เวลา 8.30 – 9.30 น. ลงทะเบียน

เวลา 9.30 – 9.40 น. กล่าวต้อนรับ และเปิดการประชุม

โดย นายเลิศไชยพัฒน์ คงสมเนตร นายช่างระดับ 7 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์

เวลา 9.40 – 10.00 น. ความเป็นมาของการจัดประชุม

โดย ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล

เวลา 10.00 – 10.30 น. (1) นำเสนอผลการศึกษา โครงการความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรม

ของตะคึก ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

และกิจกรรมที่จะดำเนิน โดย ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล

(2) นำเสนอผลการศึกษา โครงการการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรม

และการเพิ่มปริมาณต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ ในหลอดทดลอง และกิจกรรมที่จะดำเนิน โดย รศ.ดร.ครรชิต ธรรมศิริ

เวลา 10.30 – 12.00 น. แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(1) โครงการความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

- นิทรรศการ
- ชักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความหลากหลายของพื้นที่และ
พันธุกรรมของตะคึก ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์
เชิงสุขภาพ
- ประกอบอาหารพื้นบ้านจากยอดตะคึก โดย ผู้แทนจากจังหวัดนครราชสีมา
สุพรรณบุรี กาญจนบุรี

แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(2) โครงการการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและการเพิ่มปริมาณต้น เอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ ในหลอดทดลอง

- นิทรรศการ
- ชักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความหลากหลายทาง
พันธุกรรมและการเพิ่มปริมาณต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์
ในหลอดทดลอง
- สาธิตวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์
ในหลอดทดลอง

เวลา 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.00 – 14.00 น. สรุปผลการจัดประชุม และปิดการประชุม โดย ผศ.ดร. สมศรี เจริญเกียรติกุล

ผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายจากพืชท้องถิ่น

รูปที่ 4-8 ผู้เข้าร่วมการประชุม ถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน

หัวหน้าโครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก (*Albizia lebbeck* (L.) Benth.) ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ คือ ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล และหัวหน้าโครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techapasan & Skornick คือ รศ.ดร.ครรชิต ธรรมศิริ นำเสนอผลการศึกษาที่ได้ดำเนินการในโครงการวิจัยให้ที่ประชุมได้รับทราบข้อมูลการศึกษาวิจัยในพืชทั้ง 3 ชนิด

รูปที่ 4-9 หัวหน้าโครงการย่อยนำเสนอผลการศึกษา

จากนั้น เป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการสาธิตประกอบอาหารจากตะคึก และกลุ่มการสาธิตวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยการเข้ากลุ่มของผู้เข้าร่วมประชุม นั้น จะแบ่งกลุ่มตามความสนใจของผู้เข้าร่วมการประชุม โดยมีรายละเอียดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

โครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก (Albizia lebbeck (L.) Benth.) ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมที่สนใจในกลุ่มนี้ ออกเป็น 3 กลุ่มย่อย 3 ภูมิภาค ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นตัวแทนจากภาคตะวันตก กลุ่มแม่บ้านจากโรงเรียนชุมพวงศึกษา จากจังหวัดนครราชสีมา เป็นตัวแทนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มแม่บ้านจากโรงเรียนบ้านหนองกระดี่ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตัวแทนจากภาคกลาง โดยก่อนวันประชุมจะมีการประสานงานเพื่อนัดแนะเมนูที่ใช้สาธิตในแต่ละพื้นที่ ตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งแจ้งอุปกรณ์และวัตถุดิบต่างๆ ที่ทางแต่ละพื้นที่ต้องเตรียมมา เช่น เตาแก๊ส เครื่องปรุงต่างๆ และเครื่องแกง สำหรับเมนูการสาธิตการประกอบอาหารจากตะคึกในแต่ละพื้นที่ ได้ข้อสรุปดังนี้ แม่บ้านจากทางเชื้อนครินทร์ ทำเมนูจากยอดตะคึก คือ แกงส้มตะคึก กลุ่มแม่บ้านจากจังหวัดสุพรรณบุรี ทำเมนูจากยอดตะคึก ได้แก่ แกงเลียงตะคึก และทอดมันตะคึก ส่วนกลุ่มแม่บ้านจากจังหวัดนครราชสีมา ทำเมนูจากยอดตะคึก ได้แก่ ลาบตะคึก ตะคึกชุบแป้งทอด และตะคึกจิ้มน้ำพริก

ก่อนเริ่มการประกอบอาหาร ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล ได้อธิบายความสำคัญของการกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งในอนาคตอาจเป็นการขยายผลเมนูจากตะคึก ไปสู่ร้านอาหารหรือเป็นเมนูประจำท้องถิ่นต่อไปในอนาคต จากนั้น เป็นการสาธิตประกอบอาหารจากตะคึกในแต่ละท้องถิ่นตามตกลงกันไว้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถศึกษาเทคนิคและวิธีการประกอบอาหารจากตะคึกตามความสนใจ เพื่อจะได้เรียนรู้เคล็ดลับและภูมิปัญญาในการประกอบอาหารจากตะคึกในแต่ละพื้นที่ หลังจากทำการประกอบอาหารแล้ว ผู้เข้าร่วมการกิจกรรมได้ทดสอบรสชาติของแต่ละเมนูเหล่านั้น

รูปที่ 4-10 กิจกรรมการประกอบอาหารจากตะคึก

โครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techapasan & Skornick

กลุ่มนี้ จะจัดโต๊ะเป็น 6 โต๊ะ เพื่อสาธิตขั้นตอนและวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยให้นักศึกษาภาควิชาพฤกษศาสตร์ เป็นผู้สาธิต โดยใช้พืชทั่วไปมาสาธิตในขั้นตอนการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในหลอดทดลอง เพราะใช้หลักการเดียวกัน โดยในช่วงแรกนักศึกษาจะเป็นผู้สาธิต และนักวิจัยในโครงการวิจัยจะบรรยายถึงขั้นตอนดังกล่าวไปพร้อมกัน รวมทั้งตอบข้อซักถามของผู้ที่สนใจ จากนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีนักวิจัยและนักศึกษาให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

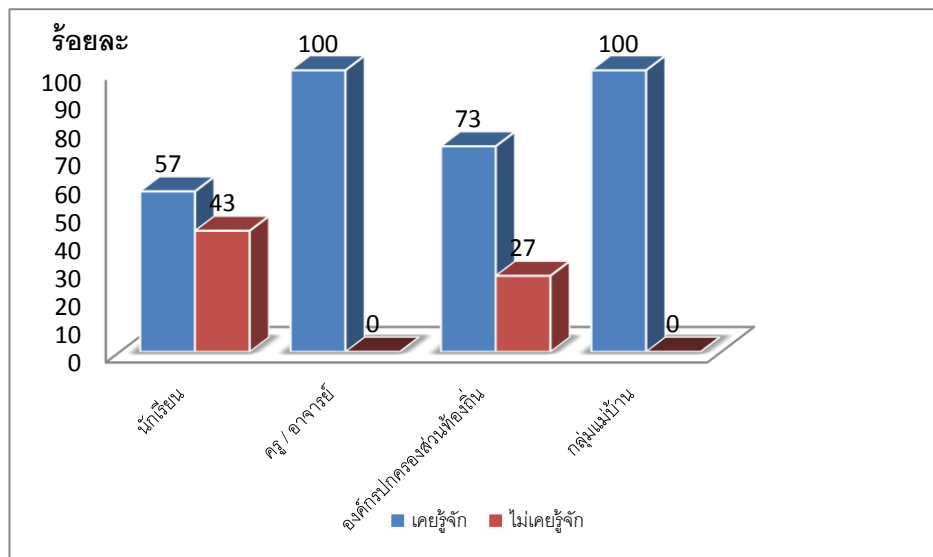
รูปที่ 4-11 กิจกรรมการสาธิตขั้นตอนและวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

ในการนี้ ทีมประสานงานกลาง ได้ทำแบบประเมินผล **ดังภาคผนวก ข** โดยให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แสดงความคิดเห็นในแบบประเมินผลในครั้งนี้ โดยแยกแบบประเมินเป็น 2 กลุ่ม คือ แบบประเมินของโครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ และแบบประเมินของโครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย และดอกดินเมืองกาญจน์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบประเมินทั้ง 2 กลุ่ม เป็นดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินผล โดยวิธีทางสถิติ

โครงการย่อยที่ 2 ความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึก (Albizia lebbeck (L.) Benth.) ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

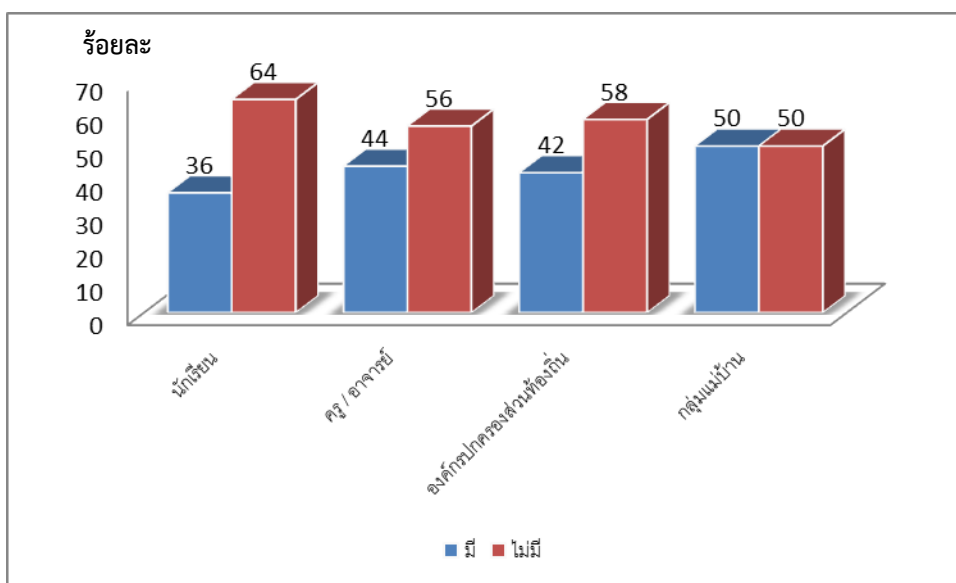
1. ท่านเคยรู้จักต้นตะคึกมาก่อนหรือไม่ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

2. เมื่อท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโครงการความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะคึกในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ แล้ว ท่านคิดว่าต้นตะคึกมีประโยชน์อย่างไร (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

- เป็นพืชที่ควรอนุรักษ์ และมีประโยชน์ต่อสุขภาพสูง ในด้านโภชนาการและประโยชน์ต่อสุขภาพ และเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น
- นำมาประกอบอาหาร เป็นพืชปลอดภัยจากสารเคมี
- ให้ร่มเงา และใช้เป็นวัสดุก่อสร้างบ้านเรือน

3. ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ มีต้นตะเคียนหรือไม่ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

4. หลังจากกลับไปแล้ว ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ ไปทำอะไรบ้างที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากต้นตะเคียน (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับตะเคียนให้เป็นที่รู้จัก และหันกลับบริโภคกันมากขึ้น
- ถ่ายทอดความรู้ให้คนในชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นร่วมกันอนุรักษ์และเพาะพันธุ์ตะเคียน
- จัดทำเป็นหลักสูตรในโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้ไปสอนนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์จากต้นตะเคียนและสนับสนุนให้เด็กนักเรียนรับประทาน
- ร่วมอนุรักษ์ ปลูกขยายพันธุ์ให้เป็นที่รู้จัก
- ทดลองประกอบอาหารจากตะเคียน

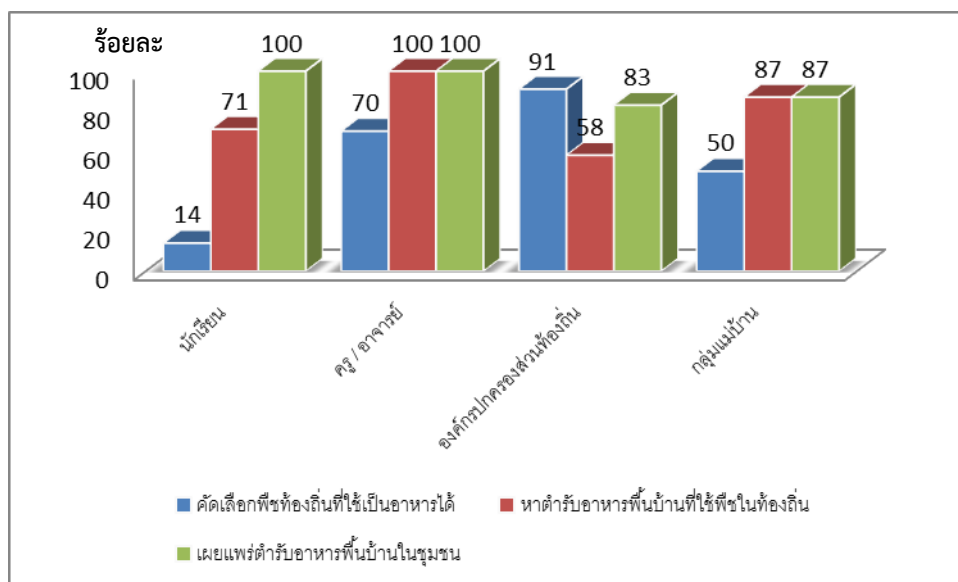
5. ท่านคิดว่า ในชุมชนของท่าน ใครบ้างที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากต้นตะเคียน และความร่วมมือควรเป็นอย่างไร (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- เยาวชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน การไฟฟ้าเขื่อนศรีนครินทร์
- เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น บ้าน วัด โรงเรียน อปท. โดยหน่วยงานที่มีข้อมูลในเรื่องดังกล่าว ควรเป็นผู้ผลักดันให้ชุมชนเกิดความสนใจและร่วมอนุรักษ์มากขึ้น
- สร้างเมนูจากตะเคียน ให้เป็นเมนูเด่นในท้องถิ่น
- ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน ต้องให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์

6. ในชุมชนของท่าน ยังมีพืชอาหารชนิดใดอีกบ้างที่ควรได้รับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

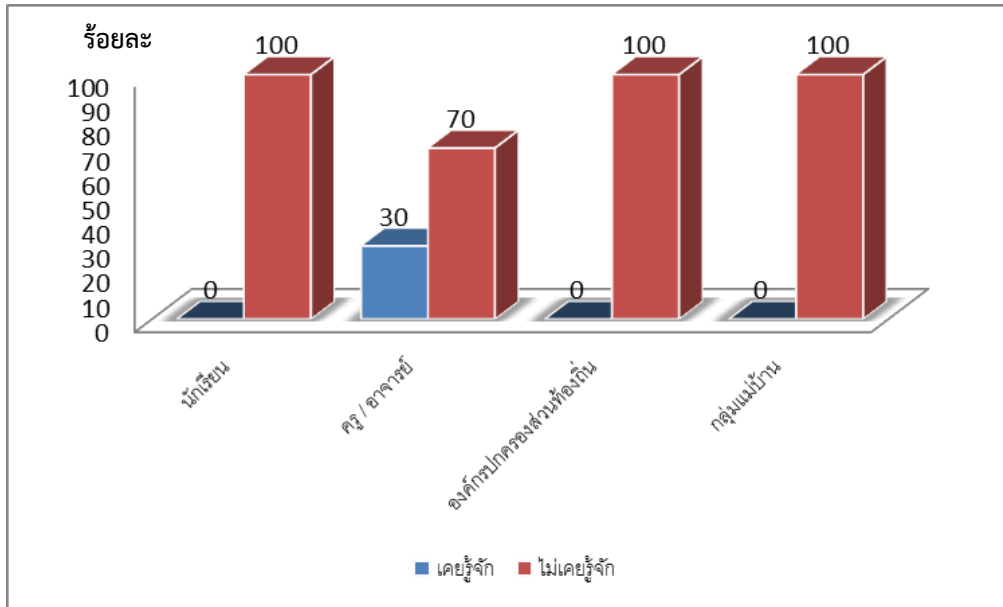
ฝาง	จ๊ว	แคหูลมู
เปราะ	สมอ	มะกล่ำ
ผักหวานป่า	มะขามป้อม	กุ่มน้ำ
เพกา	มะตาด	ชะมวง
กระพี้จั่น	ผักแขยง	ต้นเหลียง
บุก	ผักแว่น	ต้นคูณ
ผักหนาม	ผักกาดนา	กัลปพฤกษ์
ผักกรูด	สะเดา	มะขามเทศ
กระชายพราน	ขจร	เร่ว
มะเดื่อ	แจง	
มะกอกป่า	กะทกรก	

7. ท่านจะนำความรู้จากการฟังบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ไปขยายผลสู่ชุมชนของท่านได้อย่างไร (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

โครงการย่อยที่ 3 การศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและเพิ่มปริมาณ ต้นเอื้องดินถิ่นไทย (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techapasan & Skornick

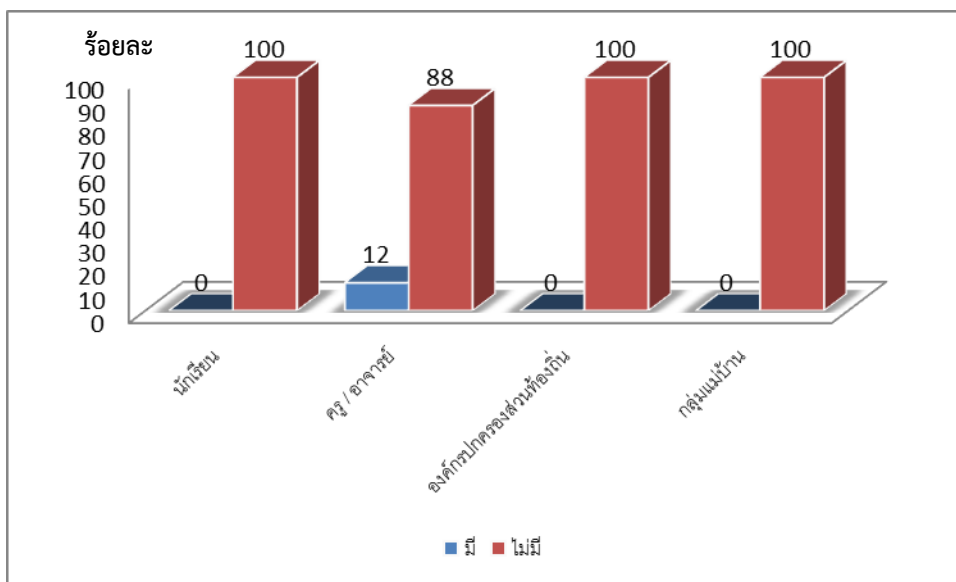
1. เคยรู้จักต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ มาก่อนหรือไม่ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

2. เมื่อท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโครงการการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและการเพิ่มปริมาณต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ ในหลอดทดลอง แล้ว ท่านคิดว่าต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ มีคุณค่าอย่างไร (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

- เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม คุ้มค่าแก่การอนุรักษ์ เนื่องจากหายาก ถิ่นเดียว และใกล้สูญพันธุ์
- ในอนาคตอาจเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี สร้างรายได้ให้กับชุมชน
- เป็นพืชที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี
- ดอกดินเมืองกาญจน์ สามารถเป็นอาหารได้

3. ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ มีต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ หรือไม่ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

4. หลังจากกลับไปแล้ว ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืชหายากในหลอดทดลองที่ได้รับในครั้งนี้ ไปทำอะไรได้บ้าง (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

- เผยแพร่ข้อมูลให้กับคนในชุมชน และเพื่อนๆ ที่โรงเรียน
- กลับไปสังเกตว่า ในป่าชุมชนมีพืชชนิดนี้หรือไม่
- นำความรู้ที่ได้ไปสอนนักเรียนในด้านการขยายพันธุ์พืช
- เพาะเนื้อเยื่อกล้วยไม้ เพื่อการอนุรักษ์และขยายพันธุ์

5. ในชุมชนของท่าน มีใครบ้างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากไม้ดอกไม้ประดับในท้องถิ่น และความร่วมมือของคนเหล่านั้นควรเป็นอย่างไร (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

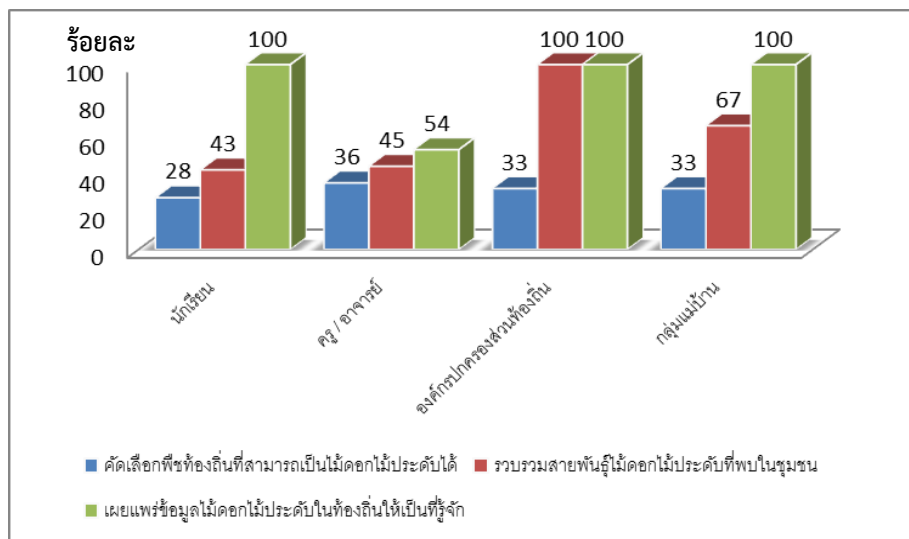
- คนที่เพาะเลี้ยงกล้วยไม้
- ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ครูอาจารย์ ผู้เฒ่าผู้แก่
- ทุกภาคส่วน ควรช่วยส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์พืชหายาก เพื่อไม่ให้สูญพันธุ์

6. ในชุมชนของท่าน ยังมีพืชไม้ดอกไม้ประดับชนิดใดอีกบ้าง ที่ควรได้รับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ (งานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ)

- รองเท้านารีเมืองกาญจน์
- กล้วยไม้ป่าหายากทุกชนิด
- กระเช้าสีดา

- กล้วยไม้ตระกูลเอื้องต่างๆ
- กล้วยไม้ตระกูลช้างต่างๆ
- ต้นขานาง
- ตาลยอดเดียว

7. ท่านจะนำความรู้จากการฟังบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ไปขยายผลสู่ชุมชนของท่านได้อย่างไร (งานด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพืช)

สรุปผลที่ได้จากการจัดการประชุมการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

การดำเนินงานวิจัยได้ดำเนินไปตามกรอบของโครงการ อพ.สธ. ทั้งในส่วนของ การอนุรักษ์ และการสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับชุมชนไปพร้อมๆ กัน สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะนำไปถ่ายทอดความรู้ ภายในทีมผู้วิจัยกันเอง ก่อนนำไปถ่ายทอดความรู้ให้กับสู่ชุมชน ซึ่งจำแนกออกได้เป็นชุมชนรอบการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนศรีนครินทร์ ชุมชนที่บริเวณตะกอกหินในและนอกจังหวัดกาญจนบุรี ชุมชนที่สนใจเรื่องการอนุรักษ์พืชท้องถิ่น กลุ่มโรงเรียน อปท.ที่เข้าร่วมสนองงานพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ในการจัดทำโครงการวิจัย จะอาศัยข้อมูลเดิมของพืช ที่ได้จากการศึกษาที่ผ่านมาเป็นหลักในการต่อยอด และขยายผล โดยให้อยู่ภายใต้กรอบของการอนุรักษ์พันธุ์ และใช้ประโยชน์ด้านอาหาร ไม้ดอกไม้ประดับ และนำมาสู่การจัดการข้อมูลจากการสำรวจพันธุ์กรรมพืช โดยนำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบด้วยฐานข้อมูล นำมาวิเคราะห์ ตรวจสอบ พัฒนา และถ่ายทอดสู่ชุมชนด้วยสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความเข้าใจของชุมชน ผ่านแผนการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนที่ถูกออกแบบโดยคณะนักวิจัยในโครงการ ที่ประกอบด้วยนักวิชาการจากหลากหลายสาขาที่มีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านทุนความรู้ ด้านเครื่องมืออุปกรณ์การดำเนินงาน จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขององค์กรในท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมงานในโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อไปด้วยชุมชนท้องถิ่นเองในอนาคต โดยสิ่งที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ได้รับและจะกลับไปดำเนินการต่อ สามารถสรุปได้ตามกลุ่มกิจกรรมดังนี้

กลุ่มที่ 1 กิจกรรมการประกอบอาหารจากตะคึก

- ได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้และภูมิปัญญาของการประกอบอาหารจากตะคึกในแต่ละท้องถิ่น
- จะนำสิ่งที่ได้รับมาต่อยอดและขยายผลงานด้านการใช้ประโยชน์ในส่วนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- จะนำมาขยายผลไปสู่การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นในโรงเรียน
- นำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดสู่สูตรอาหารท้องถิ่น เพื่อการสร้างอาชีพในอนาคต
- นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้คนได้รู้จักคุณค่าของต้นตะคึก รวมทั้งส่งเสริมการปลูก เพื่อการบริโภค และสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

กลุ่มที่ 2 กิจกรรมสาธิตขั้นตอนและวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

- ได้เรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง
- จะนำสิ่งที่ได้รับในวันนี้ไปเผยแพร่ให้กับคนในชุมชนและเพื่อนๆ ที่โรงเรียน
- จะนำความรู้ที่ได้ในวันนี้ไปต่อยอดกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน

ภาคผนวก จ

ใบลงทะเบียนการถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร
วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 8.30-15.00 น. (ทั้งหมด 73 คน)
ณ ห้องประชุมศูนย์แพทย์แผนไทยพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/หน่วยงาน	เบอร์โทร
1	ผอ.กาญจนา แข่งคุ่ม	มหาวิทยาลัยมหิดล	081-7361663
2	รศ.ดร.เนตรนภิส อีระวัลย์ชัย	มหาวิทยาลัยมหิดล	
3	ดร.รมณีย์ ทองดารา	มหาวิทยาลัยมหิดล	081-8084208
4	ผศ.เกษม กุลประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหิดล	086-7822876
5	นายชัยพร ไตรสารศรี		
6	นายอมร ประดับทอง		
7	นายสุรชัย จันทร์ทิพย์		
8	ภก.กำจร พलगูร		
9	ผศ.ธนารักษ์ จันทรประสิทธิ์	ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง	096-6719711
10	นายไตรรัฐ มณีโลก	ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ ฯ	082-4850205
11	นายเกษม อินแป้น	ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ ฯ	0951207715
12	นางสาวชฎาทิพย์ แสงสิงแก้ว	ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ ฯ	083-7369379
13	นายภาสันต์ พร้อมสุข	ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ ฯ	090-1896346
14	นางอัจฉรา ศรีแก้ว	ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ ฯ	087-2603914
15	นายบุญโฮม สุรสิทธิ์	ป่าแหลใหญ่	084-4741079
16	นายประสิทธิ์ สิงห์ชา	ป่าดอนก้อก	089-6263645
17	นายวินัย วรสาร	ป่าโคกโสกกใหญ่	087-1333972

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/หน่วยงาน	เบอร์โทร
18	นายอุทัย บางเหลือ	ป่าโคกบ้ำใหญ่	089-9492516
19	นายสุวรรณ ขจัดมลทิน	ป่าดงใหญ่ ต.หนองข่า	082-8711829
20	นางบัวลี สุขเกิด	ป่าดงใหญ่ ต.สร้างถ่อน้อย	081-7094636
21	นายเกษมสันต์ แสงสิงแก้ว	นักวิจัยรุ่น 1 ป่าดอนกอก	085-6943446
22	นายวิจิตร พลศรี	นักวิจัยรุ่น 1 ป่าดงสีบู	081-9996239
23	นพ.ปฐมพงษ์ ปรุโปร่ง	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนา	
24	นายสุพรรณ ศรีเมฆ	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงกำพร้าว	088-7271562
25	นายบุญ อินหงสา	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าโคกบ้ำใหญ่	
26	นายสงค์ โพธารินทร์	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าโคกบ้ำใหญ่	
27	นายปัดไฟ มูลจันยา	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าโคกบ้ำใหญ่	
28	นายเหมือย นี้วทอง	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าโคกบ้ำใหญ่	
29	นายอุบล นวลขาว	ปราชญ์ปราชญ์สมุนไพร่ ป่ากุดปลาตุก	
30	นายประเสริฐ ช้างดำ	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
31	นายสม พลเสน	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
32	นายทองใบ สว่างเนตร	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
33	นายทวี คนคง	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
34	นายเสริฐ แต้มทา	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
35	นายสอน แต้มทา	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่หนองข่า	
36	นายอัมพร ชันแก้ว	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่ห้วยตะพาน	
37	นายบุญมี มีผล	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่ห้วยตะพาน	
38	นายเพชร ภาณธรรมย์	ปราชญ์สมุนไพร่ ป่าดงใหญ่ห้วยตะพาน	

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/หน่วยงาน	เบอร์โทร
39	นายร่ำ หลอมทอง	ปราชญ์สมุนไพร ป่าภูพนมดี	
40	นายหนูพัฒน์ คำเข้าเมือง	ปราชญ์สมุนไพร ป่าภูพนมดี	
41	นายบุญสอน ศิลบุตร	ปราชญ์สมุนไพร ป่าโคกโสภใหญ่	
42	นายบุญตา ชันวัง	ปราชญ์สมุนไพร ป่าแหลใหญ่	
43	นายศิริพงษ์ ชันวัง	ปราชญ์สมุนไพร ป่าแหลใหญ่	
44	นายบุญสูง บุดิน	ปราชญ์สมุนไพร ป่าแหลใหญ่	
45	นายเริ่ม นนทการ	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดอนก้อก	
46	นายทองสา มารัตน์	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
47	นายบุญร่วม ถามะพันธ์	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
48	นายสงค์ ธรรมโรจน์	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
49	นายทอง แสนมี	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
50	นายสายทอง จารุชัย	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
51	นายสุบรรณ ปรากฏ	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
52	นายแปลง จารุชัย	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงสีบู	
53	นายพุทธา ตาบุตรดา	ปราชญ์สมุนไพร อุทยานดงลิงดอนเจ้าปู่	
54	นายวิจิตร ดวงมณี	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดามพุทสังขาร	
55	นายคำทวิ ชันโท	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดามพุทสังขาร	
56	นายถาวร ถานันดร	ปราชญ์สมุนไพร ป่าภูผักเพื่อย	082-1513130
57	นายพินิจ ฝ่ายบุตร	ปราชญ์สมุนไพร ป่าดงกำพร้า	089-9943623
58	นางเพ็ญศรี มหานิลไต้ตั้ง	แกนนำปาวนอุทยานดงลิงดอนเจ้าปู่	083-3653895
59	นางสายทอง แสงสิงแก้ว	5/1ม.2ต.ไม้กลอน อ.พนา	080-4706932

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่/หน่วยงาน	เบอร์โทร
60	นายสุรยุทธ สิงห์นาค	ทต.พนา222 ถ.ดาโรจน์ ต.พระเหลา อ. พนา	089-9254551
61	นายช่อม พรมรัตน์	10 ม.4 ต.หนองไฮ อ.เสนางคนิคม	085-4164799
62	นางวัฒนา พานแก้ว	21 ม.6 ต.พนา อ.พนา	087-4407035
63	นายประถม ใจหาญ	134 ม.3 ต.พนา อ. พนา	086-0206895
64	นายธวัช ยศศักดิ์	199ม.10 ต.นาฝื่อ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	084-0586177
65	นางณัฐนันท์ วุฒิถาวรกุล	52 ม.10 ต.พนา อ.พนา	080-4234760
66	นางสาวน โสระเวช	56 ม.16 ต.ไม้กลอน อ.พนา	081-1115390
67	นางสุนันท์ วรรณโสภา	5 ม.16 ต.ไม้กลอน อ.พนา	080-3596092
68	นพ.हरषा टैट्टी	ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ	
69	น.ส.อุทัยวรรณ ผิวพรรณ	ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ	
70	นายวิวัฒน์ชัย ออกุ่น	ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ	
71	น.ส.จิระนันท์ นุตยะสกุล	ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ	
72	นพ.ชัยพร ทองประเสริฐ	สปช.อำนาจเจริญ	
73	นพ.ปรีชา พึ่งโพธิ์	รพ.พนา อ.พนา	

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558 เวลา 8.30-14.00 น.

ณ ห้องประชุมเคียงธารา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	ด.ญ.สโรชา มาเขียว	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
2	ด.ญ.ปรารถนา สุกรณีย์	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
3	ด.ญ.สาสนา บัวทอง	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
4	ด.ญ.สุดา กันทะบัตร	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
5	ด.ช.ขวัญชัย ทับทิม	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
6	ด.ญ.กานต์ดา มาบุญ	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
7	ด.ช.อนุวัฒน์ รักษาภักดี	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
8	ด.ช.ณภัทร วัฒนิต	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
9	ด.ช.พีรพัฒน์ เพชรอาวุธ	นักเรียน	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
10	ด.ญ.เสาวลักษณ์ พรหมศรี	นักเรียน	โรงเรียนบ้านบนเขาแก่ง เรียง	
11	ด.ญ.กุลนรี อนันตภูมิ	นักเรียน	โรงเรียนบ้านบนเขาแก่ง เรียง	
12	ด.ญ.วรรณนิศา วันทอง	นักเรียน	โรงเรียนบ้านบนเขาแก่ง เรียง	
13	ด.ญ.สิริลักษณ์ ทอน้อย	นักเรียน	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	
14	ด.ช.อายุ ขอบบุญ	นักเรียน	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	
15	ด.ช.ปภากร ศิริม่วง	นักเรียน	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
16	ด.ช.ปั้นหยก วัชรสุนทรสิทธิ์	นักเรียน	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	
17	น.ส.รัตดาวรรณ ทับมา	นักเรียน	โรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยาคม	
18	น.ส.ปิ่นกาญจน์ เกตุพินิจ	นักเรียน	โรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยาคม	
19	น.ส.ไพสิฐ ว่องไว	ครู	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	081-191-6329
20	น.ส.จิตชนก พิสูจน์	ครู	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	084-884-8672
21	น.ส.กาญจนา ธรรมสาละ	ครู	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	
22	น.ส.มิ่งขวัญ บุญยง	ครู	โรงเรียนบ้านโป่งหวาย	
23	น.ส.อรพินท์ ปิตุเรศ	ครู	โรงเรียนบ้านเจ้าเณร	
24	นายวิเชียร ภูครองทต	ครู	โรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยาคม	
25	นางอนิสรา หลักศิลา	ครู	โรงเรียนบ้านทุ่งก้างย่าง	081-006-6391
26	นายสายชล ขึ้นด่านกลาง	ครู	โรงเรียนบ้านบนเขาแก่ง เรียง	088-349-0721
27	นายศรัณย์ สว่างอารมณ์	ครู	วิทยาลัยอาชีวศึกษา กาญจนบุรี	081-526-2489
28	นายวรนาท หมั่นมณี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน	เทศบาลตำบลเขาโจด	087-161-0093
29	น.ส.เกศรินทร์ คงเปี่ยม	นักวิชาการศึกษา	เทศบาลตำบลเขาโจด	
30	น.ส.สุภัทธมล สีนวล	นักพัฒนาชุมชน	เทศบาลตำบลเขาโจด	084-315-7147
31	น.ส.ชมศรี สวัสดิ์วนาจร	นักพัฒนาชุมชน	เทศบาลตำบลเขาโจด	
32	นายคมสัน ภูรินทร์	นายกเทศมนตรี	เทศบาลตำบลเอราวัณ	
33	นางกฤติยา พิสูจน์	หัวหน้าสำนักปลัด	เทศบาลตำบลเอราวัณ	081-942-2265
34	น.ส.ชลธิชา กลิ่นเจริญ	นักวิชาการศึกษา	เทศบาลตำบลเอราวัณ	087-108-0334

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
35	น.ส.ธณัยนันท์ วิเศษสิงห์	ประชาสัมพันธ์	เทศบาลตำบลเอราวัณ	085-701-0128
36	นายธีระพล เลิศวิชัย	ปลัด	อบต.นาสวน	
37	นายสถาปนา วรรณโมรา	ปลัด	เทศบาลตำบลเขาโจด	
38	นายชูชีพ ภู่วิจิตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	081-191-4984
39	นายสมควร พักหอม	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
40	นายเลิศไชยพัฒน์ คงสมเนตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
41	น.ส.นัทธิดา ชูโหม	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
42	นางบุญธนิต แสงแก้ว	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
43	นางงามลักษณ์ คงสมเนตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
44	นายประสพ บุตรดี	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
45	นางสุภาพร สมพรหมทิพย์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
46	นายพิพัฒน์ มั่งคั่ง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
47	นายสุพจน์ มั่นคง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
48	นางกนกพรรณ ภู่วิจิตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	089-914-5846
49	น.ส.กุลจิรา ภู่วิจิตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	081-010-8036
50	นางธาริณี ยศบุตร	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	086-321-3790
51	นางพิมพ์ญาดา ไกรกิจราษฎร์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	080-889-2571
52	ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	089-123-4307
53	ผศ.ดร.ครรชิต จุตประสงค์	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	081-365-9587

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
54	ดร.ณัฐกา อ่อนนุ่ม	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	081-981-2631
55	น.ส.รุ่งรัตน์ แจ่มจันทร์	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	089-202-2083
56	น.ส.ภรณ์ยา ธิยะใจ	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	086-520-8493
57	น.ส.วรรัตน์ สุวรรณวัฒนา	นักวิจัย	สถาบันวิจัยโภชนาการ ม.มหิดล	092-964-1946
58	รศ.ดร.ครรชิต ธรรมศิริ	นักวิจัย	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	089-132-7015
59	ผศ.ดร.งามนิจ ชื่นบุญงาม	นักวิจัย	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	02-201-5232
60	ผศ.ดร.ทยา เจนจิตติกุล	นักวิจัย	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	089-122-8268
61	นางอัจฉรา เมืองครุฑ	นักวิจัย	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	081-258-7846
62	นายโรจนกร เชิงปัญญา	นักศึกษา	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	082-793591
63	นายณัฐพล ตูจินดา	นักศึกษา	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	092-272-9989
64	นายธนยุทธ ปิยะแสงเจริญ	นักศึกษา	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	081-313-4887
65	น.ส.พรรณราย คิตเฉพา	นักศึกษา	คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล	095-4717201
66	นายเกษม อินแป้น	ผู้ประสานงาน	คณะสิ่งแวดล้อมและ	095-120-7715

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
		โครงการวิจัย	ทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล	
67	นายไตรรัตน์ มณีโลก	ผู้ประสานงาน โครงการวิจัย	คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล	082-485-0205
68	นายชัยพร ไตรสารศรี	ผู้ช่วยอาจารย์	คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล	
69	น.ส.จิระนันท์ นุตยะสกุล	เจ้าหน้าที่	โครงการจัดตั้ง ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ	080-2068953
70	นางกาญจนา เมียงมิ่ง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
71	นางกาญจนา เปรมปรีดี	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
72	นางรัชฎา ติ่งขัน	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
73	นางประนอม สิมิ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
74	นางสุวารี แก้วตา	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
75	นายปานใจ ธารมแท้	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
76	นายมานพ แก้วมณี	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
77	นายปิยนัฐ สรพรมทิพย์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
78	นายศิริศักดิ์ แก้วฉ่ำ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
79	นายดิลก ใบบัว	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
80	นายประไพ ศรีนาค	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
81	นายทิตย์ นาคสมบุรณ์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
82	นายอภิสิทธิ์ ถนอมวงศ์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
83	นางกิงกาญจน์ กิ่งโพ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
84	นางกาญจนา นาคสมบุรณ์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
85	นางสมร ทองก้านเหลือง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
86	นางอินทนิสา พึ่งพาย	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
87	นายณรงค์ ปรีติ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
88	นางลำไย พลายบุญ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
89	นางเยาวลักษณ์ เฟ่งไร่ชิง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
90	นางอนงค์ อินทวงษ์	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
91	นายสุคนชัย ชาญกลีกิจ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
92	น.ส.ศรีพร วัจนะ	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
93	นางนงนุช จันทัยยอง	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
94	นายเจียมใจ สระพรม	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
95	นางหทัยชนก ลีลา	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
96	นางเสาวลักษณ์ แข่งเหล่า	เจ้าหน้าที่	กฟผ.เขื่อนศรีนครินทร์	
97	นายคณิจ เรืองฉาย	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
98	นางรัตติยา เวชเพิ่ม	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
99	นางดารารัตน์ สังข์ทอง	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
100	นางจันทนา พลชัย	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
101	น.ส.ดวงรัตน์ สุกาญจนะ	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
102	นางวารุณี กาฬภักดี	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
103	น.ส.กนกพรรณ แซ่จันทร์	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
104	น.ส.ทองใบ เมธสาร	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
105	น.ส.ศิวันท์ เรืองปิตินันท์	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
106	นายเจริญ กาฬภักดี	ครู	โรงเรียนบ้านหนองกระดี่	
107	นางรวีวรรณ ศรีจันทิก	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
108	น.ส.พจรี พันธูประกิจ	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
109	น.ส.บุญเลิศ นอดนอก	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
110	น.ส.ยุพาพร ทศน์ไพร	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
111	น.ส.จินตนา หวังกระโทก	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
112	น.ส.แม่นมาศ เก่าพิมาย	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	
113	น.ส.ชุติมา งามพิพัฒน์	ครู	โรงเรียนชุมพวงศึกษา	

ภาคผนวก ข

ถอดเทปการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 8.30-15.30 น.

ณ ศูนย์การแพทย์แผนไทยพนา อำเภอพนา จ.อำนาจเจริญ

นพ.ปฐมพงศ์ พรุโปร่ง : ตอนนี้เราได้รวบรวมวงจรระบบนิเวศของป่าดอนลิง ซึ่งจะทำให้ไปเรื่อยๆ และถือว่าเป็นเรื่องดีที่โครงการ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยมหิดล และเครือข่ายหมอพื้นบ้านปราชญ์ชุมชนของจังหวัดอำนาจเจริญจะมาช่วยกันเรียนรู้ร่วมกันและพร้อมที่จะใช้ประโยชน์พร้อมกับอนุรักษ์สิ่งดีๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ที่เราให้ดำรงอยู่ ศูนย์แพทย์แผนไทยพนาแต่เดิมคือ โรงพยาบาลพนาซึ่งในอนาคตจะมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทางจังหวัด ภารกิจหลักของศูนย์ฯ มีอยู่ 3 ด้านหลักคือ 1.การให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย ให้บริการดูแลส่งเสริมสุขภาพทางด้านแพทย์แผนไทยโดยใช้ภูมิปัญญา รongรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดอำนาจเจริญ 2.ด้านการเรียนรู้ การอบรม การวิจัย เราได้ประสานกับทางมหาวิทยาลัยต่างๆซึ่งตอนนี้ที่ชัดเจนก็มีมหาวิทยาลัยมหิดลวิทยาเขตอำนาจเจริญ และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลในการพัฒนาทางด้านการแพทย์แผนไทย ประโยชน์ก็จะกลับมาสู่ชุมชนบ้านเราและพัฒนาองค์ความรู้ด้านแพทย์แผนไทยและขยายไปในระดับประเทศ 3.ด้านสมุนไพร การผลิต การจำหน่ายสมุนไพรก็เป็นภารกิจอีกด้านของศูนย์ที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ยังมีการมองไปถึงกลุ่มผู้ปลูกสมุนไพรเพื่อผลิตนำส่งให้กับทางโรงพยาบาล อีกส่วนก็คือการพัฒนาตำรายาสมุนไพรที่มีอยู่ วันนี้ได้เชิญปราชญ์ทางด้านสมุนไพรมารวบรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยมี ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล มาให้คำแนะนำรวบรวมความรู้และสิ่งดีๆ ให้เกิดประโยชน์กับพวกเราต่อไป

ผศ.เกษม กุลประดิษฐ์ : ผู้มาเข้าร่วมประชุมวันนี้ หลายท่านมาใหม่ หลายท่านก็ทำงานกับเราอยู่แล้ว ซึ่งที่มาในวันนี้ล้วนเป็นปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสมุนไพรท้องถิ่นในป่าชุมชน วันนี้เราจะคุยกัน 2 เรื่อง 1. ผลงานวิจัยที่ ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ได้ทำเอาไว้ภายใต้โครงการ อพ.สธ. ท่านทำวิจัยว่าตำรายาสมุนไพรที่มีใช้อยู่มากมายในบ้านเรา ตำรายาสมุนไพรในตำรายาบางตัวอาจจะเข้าใจผิดว่า ชื่อเดียวกันแต่ไม่ใช่ตัวเดียวกัน หรือตัวเดียวกันแต่สรรพคุณที่ดีที่สุดจะเป็นตรงไหนวันนี้อาจารย์จะมาเล่าให้พวกเราฟัง สาเหตุที่ใช้พื้นที่พนาเพราะที่นี่กำลังจะขยายตัวขึ้นไปเป็นศูนย์กลางในการทำสมุนไพรที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาพื้นบ้านซึ่งที่ภายใต้โครงการ อพ.สธ. ยุทธศาสตร์จังหวัด และก็เป็นนโยบายของทางศูนย์เองด้วย เรากำลังจะต่อยอดชุดความรู้ตรงนี้ขึ้นไป จึงเป็นเหตุให้ตำรายาพื้นบ้านแถบนี้ของอำนาจเจริญอาจจะเข้าสู่กระบวนการวิจัยเช่นเดียวกันกับที่ ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ได้ทำเอาไว้ มาใช้ศูนย์ฯตรงนี้เป็นที่ผลิตโดยมี ผอ.กาญจนา แขงคัม ทำให้สิ่งที่เราพูดถึงตัวตำรายาได้รับการยกระดับมากขึ้น จากนั้นไปเราจะไม่ได้พูดแค่ผลิตภัณฑ์ขายเฉพาะประเทศไทย มีความเป็นไปได้ที่เราจะนำตรงนี้ไปขายยังต่างประเทศก็ได้ เรามีข้อได้เปรียบอยู่ในเรื่องที่สอง 2. ผู้รู้ที่เข้าใจในเรื่องของสมุนไพร เข้าใจเรื่องของตำรายาเรามีเยอะมากในจังหวัดอำนาจเจริญ เราจะนำความรู้เหล่านี้มารวมกันและใช้เป็นเรื่องราวเกื้อหนุนให้ตำรายาแต่ละชนิดถูกอธิบายความด้วยภูมิปัญญาของคนอำนาจเจริญ ถ้าวันนี้เราคุยกันแล้วเป็นเรื่องที่สามารถสรุปจะเคลื่อนต่อไปได้และตรงนี้จะถูกนำไปพัฒนาต่อ

ยอดอีกเยอะ ขอเชิญ ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล ได้เล่าถึงเรื่องราวการทำงานของพวกเขาให้ที่ประชุมแห่งนี้ได้รับฟังและเกิดความรู้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

นพ.ปฐมพงศ์ ปรุโปร่ง : มีแนวคิดในเรื่องของการทำงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรพื้นบ้าน ในบทบาทของโรงพยาบาลพนาที่นำแพทย์แผนไทยเข้ามาประยุกต์ใช้ แล้ววันหนึ่งโรงพยาบาลพนาได้แยกส่วนออกไปกลายเป็นศูนย์แพทย์แผนไทยเกิดขึ้น ณ แห่งนี้ และมีทุนจากแหล่งต่างๆ เข้ามาสนับสนุนจึงทำให้เข้มแข็งขึ้น มีเครือข่ายที่หลากหลาย โดยเฉพาะหมอพื้นบ้านและ โครงการ อพ.สธ. ของ ม.มหิดล ในขณะนี้เราเองก็ผลิตสมุนไพรแข่งกับตลาดให้เกิดแหล่งรายได้ให้กับชุมชนและพื้นที่ได้ และที่สำคัญคือ เราจะพัฒนาศักยภาพให้ได้และสามารถส่งให้กับตลาดได้ มองในด้านของกิจกรรมที่เราจะทำ แต่ส่วนที่จะมาเสริมในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและต่อเนื่อง คือ บทบาทในการผลิต ในการจำหน่ายนั้นคือ การสร้างมูลค่า และการอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าในพื้นที่ของตนเอง โดยวิธีการแปรรูป เช่น เห็ดระโงกที่เริ่มหายากขึ้นต่อไปจะมีวิธีการเพาะเห็ดนำมาปลูก เพื่อขายในท้องตลาดได้ และทางโรงพยาบาลพนาจะเป็นศูนย์ประสานงานให้กับโครงการ อพ.สธ. โดยมีที่ปักให้กับหมอ ปราชญ์จากชุมชนต่างๆ ที่มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนกันได้ และจะมีพื้นที่ทำแปลงสมุนไพร เพื่ออนุรักษ์รักษาสมุนไพรในพื้นที่ของพวกเราที่คิดว่ากำลังจะสูญพันธุ์ไปนี้คือ ความคาดหวังว่าพวกเราจะมีส่วนนำพืชเหล่านั้นมาปลูกดูแลรักษาไว้ที่นี่

อาจารย์มณู ผิวทอง : มีความคิดเห็นอย่างไรในการใช้สมุนไพร การแพทย์แผนไทยไม่ใช่เพียงการนวดอย่างเดียว แต่จะมีการเวชปฏิบัติการแพทย์แผนไทย การปลูก รักษา มีการวินิจฉัยอย่างถูกต้องและมีการใช้ยาสมุนไพรให้ได้ผลควบคู่กันไปด้วย และอนาคตข้างหน้า เราจะมีแหล่งผลิตยาสมุนไพรที่มีคุณภาพของภาคอีสานอยู่ที่พนาของเรา สถานการณ์เรื่องสมุนไพรตอนนี้เรายังพึ่งพ่อค้าคนกลางค่อนข้างมาก และเขาก็เป็นคนกำหนดราคาของวัตถุดิบ บางทีสมุนไพรเราที่มีตามฤดูกาลก็ขาดหายไป ถึงแม้จะมีการสนับสนุนเพาะปลูกแต่เขาก็จะมาเป็นแหล่งวัตถุดิบของเขาไว้เอง เช่น โรงงานผลิตยาสมุนไพร โรงพยาบาล ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐตอนนี้หันมาทำ GMP การเพาะปลูกที่ดี ใครลงมือก่อนได้ก่อน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ วัตถุดิบ การผลิตวัตถุดิบที่ดีเราสามารถใช้ในราคาที่ถูกลงได้ โดย

1. บอกแหล่งที่ผลิตของต้นพันธุ์ที่เหมาะสมนำมาทำการอนุรักษ์ส่งต่อมายังหน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถช่วยเพาะเนื้อเยื่อ หรือขยายพันธุ์ออกไป ทางโรงพยาบาล ชุมชน สามารถควบคุมการเพาะปลูกที่ดี
 2. ผลิตรักษ์ที่จะออกมาในอนาคต
- หัวใจสำคัญของยาสมุนไพร คือ วัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ ผลิตรักษ์สมุนไพรที่ดี คือ ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ

นางเพ็ญศรี ไร่ตั้ง : จากการสำรวจ เราก็อยากจะเปลี่ยนวิธีการสำรวจ คือ นำพืชเหล่านั้นมาปฏิบัติจริง เช่น ปราชญ์ที่ลงพื้นที่ด้วยบอกว่าวันนี้จะนำพืชที่เป็นตัวยารักษาอาการไข้ ตัวร้อนได้ มีพืชอยู่ 3 ชนิด ก็เดินสำรวจเพื่อเก็บสมุนไพรนั้นมา เพื่อนำกลับมารักษาโรคนั้น และก็เก็บพืชชนิดนั้นไว้ แล้วระบุว่าจะใช้ส่วนของพืชนั้นมาทำการผสมเป็นตำหรับยา ทั้งวิธีการเก็บพืชนั้นเพราะประสิทธิภาพของยาที่มีผลต่อการเก็บตัวยารักษา และการเตรียมยามีวิธีการทำอย่างไร ถ้าทำสำเร็จเราก็จะนำยานี้ไปผ่านทางอาจารย์เรื่องการผลิตควบคุมคุณภาพ

นายเกษมสันต์ แสงสิงแก้ว : การทำงาน คือการนำคน 3 วัย มาทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย เด็กเยาวชน ปราชญ์ คนสูงวัย และคนวัยทำงาน เริ่มจากต้นทุนการผลิต คุณภาพ และประสิทธิภาพของยาสมุนไพร ต้องมีความสอดคล้องกัน

ศาสตราจารย์ ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล : ตอนนี้เรายังไม่มีมาตรฐานร้อยเปอร์เซ็นต์สู้เขาไม่ได้ เราต้องมีการวางแผน กำหนดการ 1 ปี 5 ปี 10 ปี ว่าเราจะทำอะไร อย่างไร และต้องรู้ว่าในผู้ป่วยมีอะไรมากที่สุด ต้องใช้ตัวยาตัวนั้น การเข้าใจในชื่อของพืชชนิดนั้นให้ตรงกัน ที่เป็นชื่อวิทยาศาสตร์ที่เป็นชื่อสากลสื่อสารกันได้ทั่วโลก

นายสุวรรณ ขจิตมลทิน แกนนำป่าดงใหญ่ ต.หนองข่า : ในกรอบตัวยาว 16 ซี่นนี้ ที่ป่าดงใหญ่ มีประมาณ 8 ตัว ม้ากระทืบโรง มีขนาด เสาปูนหน้า 4 สูงเกือบ 30 เมตร ตัวนี้น่าจะนำไปวิจัยได้แล้ว เพราะถ้าอายุแก่ไปเรื่อยๆ ต้นนี้อาจจะตายทิ้งไป และต้นจวงหอม สูงประมาณ 30 เมตร เป็นไม้หอมระเหย เรานำมาใช้เพียงเล็กน้อยส่วนที่เหลือก็จะเน่าเปื่อยไปตามกาลเวลานี้คือ ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ บางพื้นที่ ที่เขามีอยู่แล้วแต่เราไม่สามารถที่จะไปดำเนินการได้ และขอเสนอ ให้ส่งไลน์รูปภาพมาให้ดูผ่านทางไลน์กลุ่ม อพ.สธ. เพื่อจะได้เห็นทุกคนอย่างชัดเจนจากรูปภาพแล้วนำไปวิเคราะห์กันได้ มีตัวยาก็เห็นต่าง คือ ช้างสาร เราเรียกพญาช้างดำ

ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล : มีแผนอย่างนี้ของประเทศไทยแล้ว และจะอย่างไรให้หน่วยงานในประเทศของเราได้ทำเริ่มต้นก่อน อีกส่วนหนึ่งยังไม่ได้มาตรฐาน มีการประชุมองค์การอาหารและยามีความต้องการให้มหาวิทยาลัยทำ แต่ทำไม่ได้ต้องช่วยกันทำ

นายเกษมสันต์ แสงสิงแก้ว : การทำงานทุกคนไม่ได้ทำงานกันตามลำพังครั้งนี้มาทำงานร่วมกันและเป็นการเริ่มต้นที่ขาดหายไปประมาณ 2 เดือน ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้สมุนไพรในครั้งนี้ มีแต่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถจริง และให้ใช้กลุ่มไลน์พูดคุยแลกเปลี่ยนกันให้มากขึ้น และอีกอย่างที่เกี่ยวข้องงานของเราคือ เป็นภาพสังคมและภาพรวมเรามีโครงการต่อเนื่องคือสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โรงเรียนต้องแปลตามไปด้วย นั่นคือ เราจะปลูกจิตสำนึกให้ลูกหลาน ถ้าไม่มีจุดนี้ชุมชนเราก็ไปไม่ได้จึงได้มี 3 วัยขึ้นมา สิ่งที่สองคือ ฐานทรัพยากรท้องถิ่น อบต. ต่อไปคือมีผู้แทน อบต. มีผู้บริหารที่เข้าใจสิ่งนี้ และถ้าเมืองธรรมชาติประกาศขึ้นมาเสร็จ เรื่องเหล่านี้จะเป็นกระบวนการเพราะหน่วยงาน องค์กรต่างๆ มุ่งมาที่อำนาจเจริญและมีการนำเอาการเมืองพลเมืองควบคู่ไปกับงานนี้ด้วย ส่วนบริบทของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไป ให้เปลี่ยนความคิดตนเองเพื่อไปเปลี่ยนครอบครัวเปลี่ยนชุมชน เพื่อเปลี่ยนอำนาจเจริญเปลี่ยนประเทศไทยและเปลี่ยนโลกที่ขาดไปคือแผนที่ชัดเจนที่ขาดไปคือ วิชาการที่ตรงกัน ส่วนต้นไม้มียอยู่แล้ว แต่คุณสมบัติโดดเด่นอยู่แล้วต้องค้นหาให้เจอ

นางเพ็ญศรี มหานิลไวย : ทุกท่านที่มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ต้องการที่จะเรียนรู้มากกว่าสมุนไพร 16 ชนิดหรือต้องการที่จะศึกษาในพืช 16 ชนิด ให้จริงจังและทำให้ออกมาเป็นรูปธรรม ทำออกมาให้เป็นผลผลิตยกมาตรฐานขึ้นมาตรวจสอบมีวิธีทางเทคนิคทางราชการเข้ามาช่วย ทางด้านมหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยจะเห็นภาพชัดเจนขึ้น

ศ.ดร.ภก.วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล : เห็นด้วยกับจุดเริ่มต้นขึ้นจากจุดเล็กๆ ไปก่อนและเริ่มขยายพื้นที่ขึ้นไปอีกถ้าชุมชนทำได้ผลส่งต่อกันไปเรื่อยๆ เพื่อขยายต่อไป

นางสมศิริ โพธารินทร์ เจ้าหน้าที่วิจัย ม.มหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ : เนื่องจากวันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2558 ที่จัดการประชุมเพื่อค้นหาผู้ที่ปลูกสมุนไพรป้อนศูนย์แพทย์แผนไทยพนา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือวัตถุดิบและสิ่งที่น่าสนใจคือการปลูกที่ไม่ได้มาตรฐาน คือมีสารเคมีตกค้าง หรือไม่ อยากทราบขั้นตอนตรงนี้

นพ.ปฐมพงษ์ ปุโรประการ : แยกหมวดสมุนไพร ส่งเสริมทั้งด้านรายได้และการอนุรักษ์ แยกอันดับแรกคือ วัตถุดิบซึ่งเป็นความต้องการของโรงพยาบาลอยู่แล้วที่ต้องนำมาใช้ในการผลิต เช่น มีขมิ้นชัน ฟ้าทลายโจรต้องการอย่างน้อยปีละ 10 ตัน แต่การปลูกในพื้นที่อย่างขมิ้นชันที่ปลูกในพื้นที่สามารถป้อนวัตถุดิบให้โรงพยาบาล 1 ตันกว่าเท่านั้น ไพรหรือว่านไฟได้ปีละไม่ถึงตัน ฟ้าทลายโจรผลิตได้ไม่มากเหมือนกัน ส่วนหนึ่งที่ทางโรงพยาบาลเคยส่งเสริมปลูกออกมาได้จำนวนมากแต่ไม่สามารถรับซื้อวัตถุดิบเก็บไว้ทั้งหมดและชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งปลูกออกมาหลากหลายชนิดเอามาขายให้ทางโรงพยาบาล ทางด้านโรงพยาบาลไม่สามารถรับซื้อ

เอาไว้ได้ จึงได้มีมาตรการรับซื้อวัตถุดิบไว้ คือ ในปีหนึ่งๆต้องปลูกในพื้นที่เท่าไรและจะได้วัตถุดิบจำนวนเท่าไร ให้ลงทะเบียนปลูกไว้ด้วยและจะได้มีการประกันราคา คือ ก่อนที่จะปลูกมีการตกลงราคากับชาวบ้าน ถ้ามาขายในราคาที่ตกลงกันไว้ก่อนหน้าลงมือปลูก เช่น ขมิ้นชันราคา 17 บาท แต่ถ้าราคาตลาดสูงกว่าให้เอาราคาตลาด แต่ราคาตลาดต่ำกว่านี้โรงพยาบาลจะซื้อราคา 17 บาทเท่านั้น ราคาขมิ้นชันจะดีกว่าราคามันสำปะหลัง ในการปลูกในพื้นที่ 1 ไร่เท่ากัน ต่อไปเป็นการสร้างมูลค่าของสมุนไพรคือ สร้างความที่เป็นมาตรฐานที่ยอมรับ เข้าใจทั่วโลกหรือGAP หรือเกษตรอินทรีย์ มีหน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหิดลเข้ามาช่วยด้านวิชาการและสถาบันวิจัยของอำนาจเจริญและมารับรองมาตรฐานของการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นได้ผู้บริโภคจะได้รับสมุนไพรที่มีคุณค่า ปลอดภัย ได้มาตรฐาน ราคาที่เหมาะสม จังหวัดอำนาจเจริญจะได้มีคุณค่าที่ได้จากสมุนไพร สูงกว่าที่อื่น และปลูกขมิ้นชันต้องปลูกอย่างน้อย 10 เดือนนำผลผลิตออกมาแปรรูปได้ส่วนมากจะปลูกช่วง เดือนเมษายนของทุกปี เก็บเกี่ยวเดือนมกราคม-มีนาคมของทุกปี

นายอัมพร ชันแก้ว ปราชญ์ป่าตงใหญ่ ต.สร้างถ่อน้อย : กลุ่มตำบลสร้างถ่อน้อย มี 10 ไร่กลุ่มที่ ปลูกสมุนไพรส่งขาย ซึ่งมีกิโลกรัมละ 20 บาทราคาตลาดปัจจุบัน ขณะนี้ยังไม่มีพันธุ์ใหม่มาปลูกแนะนำพันธุ์ที่จะมาปลูก

นพ.ปฐมพงษ์ ปรุโพร่ง : ได้ทราบถึงเครือข่ายป่าที่มีความประสงค์จะปลูกสมุนไพรในพื้นที่ เพื่อส่งวัตถุดิบให้กับโรงพยาบาล ถ้าจะปลูกให้ลงทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลและจะส่งทีมไปยืนยันพร้อมกับลงไปในพื้นที่ ซึ่งขณะนี้ต้องยอมลงทุนซื้อจากที่อื่นมาเพาะปลูกก่อนและได้มีการวางแผนกับองค์การเภสัชคือ ต่อไปอาจจะไม่บดเป็นผงอัดเป็นแคปซูลอาจจะสกัดเอาเฉพาะสารที่สำคัญ ถ้าทำได้จริง ขมิ้นชัน 10 ไร่ อาจจะไม่ต้องมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มอีก และถ้ามีข้อมูลดีๆไว้รองรับจะเป็นการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรของพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ อาจจะเป็นรองจากการปลูกข้าวและถ้าทำเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นวัตถุดิบของจังหวัดอำนาจเจริญมีการรับรองคุณภาพเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ได้การรับรองโดยแพทย์แผนไทยพนา โดยมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ โดยกระทรวงเกษตรรับรองตลาดใหญ่มีความต้องการแน่นอน และราคาของสมุนไพรต้องขยับตัวขึ้นไปอีก

ผอ.กาญจนา แข่งคัม ผอ.ศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล : มาต่อยอดให้ศูนย์แพทย์แผนไทยพนาจากที่ได้ร่วมประชุมและทำงานร่วมกันผลิตภัณฑ์ของพนาได้เกณฑ์มาตรฐาน คือ มีเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันกับรพ.สต 10กว่าที่ เราจะทำอย่างไรที่จะทำของเราให้โดดเด่น ในรอบๆระดับเดียวกันทำอย่างไรที่จังหวัดใกล้เคียงที่มีรพ.สตที่ต้องการอยากจะมีเครือข่ายกับเรา และเรามีสินค้าตัวไหนที่เห็นแล้วมีผู้เสนอให้ไปซื้อที่โรงพยาบาล ฉะนั้นเราต้องไปเพิ่มคุณค่าของสินค้าที่มีอยู่แล้ว คือ ต้องเพิ่มคุณภาพ และความเชื่อมั่นของสินค้าตัวนั้นที่อื่นยังไม่ทำ โรงพยาบาลพนาต้องดำเนินการไปก่อนที่อื่น คือ ขมิ้นชัน จังหวัดต้องทำแผนตลาด แผนธุรกิจช่วยโรงพยาบาลพนาหรือช่วยเหลือตัวเองในด้านใดจะได้เร็วขึ้น

นพ.ปฐมพงษ์ ปรุโพร่ง : ยาทุกตัวก่อนที่จะนำมาใช้กับคนต้องทดลองกับสัตว์ให้ปลอดภัยไม่มีอันตรายก่อน

ภก.กำจร พลังกูร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์ความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ : ในบทบาทคือ บทบาทผลักดันให้ประเทศที่จะสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น สมุนไพรมาเป็นผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ ให้กับชุมชน ที่ซ้อนกันขึ้นมาคือ สร้างสุขภาพที่ดีกับทุกคนในราคาที่เหมาะสมและถูกกว่ายาสมัยใหม่ปลอดภัยกว่ายาสมัยใหม่ในอนาคต ผลักดันงานนี้เริ่มเห็นทั้งหมดต้องผลักดันทั้งระบบหรือสร้างสินค้าที่โดดเด่นไว้ 1 ชนิดให้คนมาซื้อจำนวนมาก เช่น ขมิ้นชัน ต้องเล็งเห็นต้องปลูกให้พอจำหน่าย ต้องมีวิธีการที่จะเก็บเกี่ยวทำอย่างไรที่จะทำให้ได้ผลดีที่สุด และได้สารสำคัญได้มากที่สุด ตลาดอยู่

ตรงไหน ขมิ้นชันคือตัวเริ่มต้นหลังจากนี้ก็จะมีส่วนอื่นๆ เพิ่มมาอีก เรามีผู้เชี่ยวชาญจากองค์การเภสัช อาจารย์ศูนย์ความเป็นเลิศทางชีววิทยาศาสตร์

บทบาทศูนย์ความเป็นเลิศทางชีววิทยาศาสตร์ ที่จะผลักดันให้ประเทศใช้ทรัพยากรสมุนไพรให้เป็นผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ให้กับประเทศและชุมชนได้รวมทั้งสร้างสุขภาพให้กับพวกเราด้วยในราคาที่เหมาะสมและปลอดภัยด้วย การผลักดันงานก็ทำทั้งระบบ เช่น เราจะขายผลิตภัณฑ์ 1 อย่าง ให้มีคนซื้อจำนวนมาก ตัวอย่าง ขมิ้นชัน พอเราเริ่มยกระดับเราต้องปลูกให้พอวิธีการเก็บเกี่ยวทำอย่างไรจะให้เสร็จเร็วที่สุดหลังจากนั้นโรงงานก็ต้องเพียงพอด้วยและได้มาตรฐาน ถ้าจะผลิตเยอะๆ สายพันธุ์ก็ไม่มีแล้ว ถ้าเราจะแก้ปัญหาไปเอาอย่างอื่นมาที่ไม่ใช่สายพันธุ์ไม่ได้ผลตามต้องการมันจะย้อนมาหาผลิตภัณฑ์ที่เราต้องการ อาจารย์คณะเภสัช ม.มหิดล สามารถช่วยหาต้นกล้าหรือหาพันธุ์ที่ได้ผลจริงๆ เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศบริเวณนี้ด้วยหาวิธีการและวิธีเก็บเกี่ยวซึ่งมีความสัมพันธ์กับวัตถุดิบที่เราอาจจะได้ ในฐานะคนปลูกก็ปลูกให้ดีที่สุดทำอย่างไรถึงปลูกได้งามโดยไม่ใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง ผมเชื่อว่าทุกท่านที่มีความรู้พร้อมที่จะถ่ายทอดต่อไปถ้าเราทำตามขั้นตอน สุดท้ายผลิตภัณฑ์เราก็จะมีคุณภาพเราจะต้องมองทั้งระบบ ก็แสดงความยินดีกับโรงพยาบาลพนานับเป็นบันไดก้าวแรกผลักดันให้ชุมชนยกระดับเป็นฐานการผลิตสมุนไพรของประเทศไทยได้ และจังหวัดอำนาจเจริญจะผลักดันอำเภอพนานิคมเป็นศูนย์กลางรักษาสุขภาพโดยรวมรวมถึงนักท่องเที่ยวก็จะเป็นอีกอย่างที่สามารถสร้างเศรษฐกิจได้

นพ.ปฐมพงษ์ โปรโปร่ง : เรามีเครือข่ายระดับประเทศที่มาช่วยเราในครั้งนี้ อีกท่านหนึ่งที่สำคัญที่ผลักดันเรื่องวิชาการระดับจังหวัดและก็มีศูนย์ประสานงานโครงการ อพ.สธ. ก็ตั้งอยู่ที่นั่น จังหวัดอำนาจเจริญก็คาดหวังว่าสถาบันแห่งนี้จะเป็นแหล่งวิชาการและเป็นมหาวิทยาลัยของจังหวัดอำนาจเจริญต่อไป

นพ.हरषा แท้ศิริ : ผมก็มาศึกษาเรื่องสมุนไพรซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศ ถ้าเราทำได้ดีและต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วน เราจะเห็นว่าใครไปเมืองจีนต้องไปซื้อบัวหิมะ ไปซื้อยาจีน เป็นนโยบายของรัฐบาลคือต่างชาติที่เข้าไปส่วนใหญ่จะเข้าไปซื้อ ถ้าเราจะทำแบบนี้คือใครเข้ามาในเมืองไทยต้องพาไปร้านสมุนไพรซึ่งก็ทำให้การขายของเราดีขึ้น ปัญหาก็คือสมุนไพรที่เจริญเติบโตได้ไม่ดีตั้งแต่อดีต ภูมิปัญญาการใช้ยาจะค่อยๆ ลดลง ยิ่งคนมีการศึกษามากขึ้นคนก็จะใช้สมุนไพรน้อยลงเราก็ต้องปรับปรุง ปรับตัว คนที่จะใช้เขาก็ต้องมีความเชื่อมั่น ต้องรู้ว่าใช้เป็นอันตรายไหม ออกฤทธิ์ได้อย่างไร เรื่องนี้ทางมหาวิทยาลัยมหิดลสามารถให้คำตอบได้ว่ากินแล้วดีขึ้นอย่างไร แต่ถ้าเป็นขมิ้นชัน กระเทียม ไม่ต้องพิสูจน์แล้วเพราะว่ารู้กันอยู่แล้วถ้าด้วยชนิดใหม่ก็ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่ามีผลอย่างไรเมื่อเราเอาของ เอาสารเข้าไปในตัวเราก็ต้องพิสูจน์ได้ว่าตัวไหนทำให้ออกฤทธิ์ให้เห็นผลเราก็มีห้องปฏิบัติการที่จะทำได้ ถ้าเราเขียนแบบนี้ออกมาได้คนจะหันกลับมาใช้เยอะ คนจะใช้ยาจะเลือกยาที่มีคุณภาพเขาก็จะเลือกแหล่งผลิตว่าโรงงานมีสัญลักษณ์อะไร ถ้าทำให้ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์มั่นใจเขาก็จะมาใช้ผลิตภัณฑ์ของเรา เช่น โรงงานก็ต้องได้รับการยอมรับ ผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับมีการประกาศชัดเจนว่า ขั้นตอนออกฤทธิ์จะอย่างไร เป้าหมายของเราคือ การรักษาโดยที่ไม่ผ่าตัดโรงพยาบาลใหญ่ไม่ใช่เป้าหมายของเราที่จะไปขาย เพราะว่าเกินขั้นที่จะใช้สมุนไพรแล้ว ถ้าพวกเราช่วยกันคิดทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและผู้ว่าฯ ก็จะยกให้อำเภอพนานิคมที่จะพัฒนาต่อไป เรามีโอกาสดีมากที่จะพัฒนาจังหวัดของเรา ถ้ามีนโยบายว่า รพ.สต. ทุกแห่งในอำนาจเจริญต้องใช้ยานี้และจำหน่ายปริมาณก็จะเพิ่มขึ้นทันที ถ้ากระทรวงบอกว่า ถ้าเป็นยาสมุนไพรภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้จากโรงพยาบาลพนานิคมคิดว่า ต้องไปขยายที่ปลูกจังหวัดอื่นด้วยเพราะว่าอำนาจเจริญมีพื้นที่ไม่เพียงพอ ทางมหาวิทยาลัยจะผลักดันสนับสนุนห้องปฏิบัติการเพาะเนื้อเยื่อที่จะขยายพันธุ์และห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพต้องขับเคลื่อนไปด้วยกันหลายๆ ส่วนถ้าท่านผู้ว่าฯ และ สสจ. สั่งว่า รพ.สต. ต้องมียาพื้นฐานเหล่านี้อยู่ในโรงพยาบาล

นพ.ชัยพร ทองประเสริฐ : เรื่องโครงการ อพ.สธ. ซึ่งเป็นเรื่องที่เราต้องต่อยอด สมมุติว่าปลูกขมิ้นชัน แล้วนำมาขายไม่รู้ใครจะมาซื้อและราคาไม่ค่อยดีด้วย จะต้องมีการเพิ่มมูลค่าจำเป็นต้องมาวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์และมีการรับรอง อำเภอยางชุมน้อยเป็นเมืองอยู่ที่อับ คนไม่ค่อยสัญจรไปมา มหาวิทยาลัยมหิดลมีอาคารสถานที่และนักวิชาการจึงขอฝากท่านรองอธิการบดี เรื่องการตลาดก็สำคัญตอนนี้ก็มีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ สมมุติอาคารสร้างเสร็จแล้วน่าจะเปิด 1 ห้องเพื่อให้แพทย์แผนไทยพนาและผลิตภัณฑ์ด้วยไปทำ ถ้าทำได้ก็ทำให้มีเงินชาวบ้านมีรายได้ก็ดีใจ เครือข่ายก็จะขยายก็อยากให้พี่น้องและหลักสูตรต่างๆ ได้ไปใช้ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วการตลาดช่วยด้วยวันข้างหน้า ม.มหิดล รับรองการตลาดยังน่าเชื่อถือและหลักสูตรของ ม.มหิดล ที่จะมาทำที่อำเภอยางชุมน้อยที่จะเปิดผลิตภัณฑ์ด้านสาธารณสุข ที่จริงการเรียนแบบใหม่ ม.มหิดล ไม่จำเป็นต้องสร้างตึกมากมาย ต้องการให้เข้ามาในชุมชนจึงขอฝากท่านรองอธิการบดี และผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนาด้วย และจังหวัดอำนาจเจริญเป็นจังหวัดสนองพระราชดำริด้วยเป็นลำดับที่ 48 ถ้าทุกภาคส่วนช่วยกันชาวบ้านก็ได้ประโยชน์ โครงการก็สามารถขับเคลื่อนไปได้ เป็นการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริด้วยและเฉลิมฉลองครบ 5 รอบ 60 พรรษา ของสมเด็จพระเทพฯ

นายพินิจ ฝ่ายบุตร ปราชญ์สมุนไพร เป็นแพทย์แผนโบราณเภสัชกรรม จากปาดังกำแพง : ผมสอบได้เมื่อปี พ.ศ. 2517 หลังจากนั้นก็ได้ไปศึกษาข้อมูลจากหลายๆ ตำบล โดยไปทดสอบสมุนไพร ได้รู้จักหลายๆ ยาชนิดเช่น ลูกหลานเป็นเป็นไข้ตัวร้อนใช้ต้นคัตเค้าแห้งไปฝนผสมกับน้ำให้คนไข้กินและจะดีขึ้นทันที ต้นสมอไทยจากประวัติเคยใช้ในโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ นักการเมืองนำยามาจากต่างประเทศทำให้สมุนไพรทยอยออกมาจากโรงพยาบาล สมอไทยจะใช้รักษาโรคหิวหวัด โดยจะถ่ายเชื้อโรคออกทำให้โรคหิวหวัดหยุดทันที ต้นชิง (ไม่ใช่ส่วนหัว) ใช้รักษาโรคบิด ใช้ใบชิง 2 ใบจะหยุดถ่ายทันทีแล้วรู้สึกเย็นท้อง โรคไตติดเชื้ออย่างรุนแรงใช้สันมีอาการช็อคเมื่อกินยาตัวนี้จะควบคุมได้ 12 ชั่วโมงอาการจะสงบ อีก12 กินอีกครั้ง กินจนครบ 1 หม้อจะหายทันที

ศ.ภก.ดร.วงศ์สถิต ฉั่วกุล : ต้นขมิ้นชันมีการวิจัยมา 20 ปีแล้ว อาจารย์สมภพ คัดสายพันธุ์ที่ดีมาประมาณ 14 เปอร์เซนต์ 10-14 เดือนที่สมบูรณ์ดี พอเข้าเดือนที่ 15 หัวขมิ้นชันจะเน่าหมด

นพ.ปฐมพงษ์ ประโปรง : เมื่อพูดถึงขมิ้นชันตัวเดียวเราก็จะเห็นอนาคตไปไกลแล้ว เมื่อเราได้สายพันธุ์ที่ดีที่สุดแล้วปลูกที่ดินดี ที่มีดวงตะวันอ่อนข้าวและสมุนไพรด้วยเราก็จะได้สิ่งที่ดีเยี่ยมของพื้นที่เราต่อไป เรามีข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า สายพันธุ์ที่ดีที่สุดแล้วปลูกที่ดินดีแล้วก็ทดสอบชัดเจนบอกว่าจริง และบวกกับคำว่าธรรมชาติคุณค่าเพิ่มขึ้นไปอีกนำไปเสริมสร้างรายได้ได้มูลค่าจากสิ่งที่มีคุณค่าในพื้นที่ของเราต่อไป เชื่อว่าเราตั้งทรัพยากรที่ดีในพื้นที่ของเราให้เกิดประโยชน์ ต่อไปลูกหลานก็ไม่ต้องไปทำงานไกลบ้าน ไม่ต้องไปขายแรงงาน ก็จะเรียนและจบที่อำนาจเจริญ ต่อมาก็ทำงานที่อำนาจเจริญด้วยคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ที่ดีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในอำนาจเจริญ เรามองเห็นอำนาจเจริญในหลายๆ มิติวันนี้เรามองเห็นในมิติสมุนไพรเรื่องการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพื่อสนองพระราชดำริ จากนั้นเราก็มีแผนเมืองธรรมชาติ สถาบันพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้จังหวัดอำนาจเจริญ สถาบันทางการเมือง ที่จะมาช่วยกันผลักดันให้อำนาจเจริญอีก 20 ปีข้างหน้าจะมีอะไรดีอีกมากมายเกิดขึ้นที่อำนาจเจริญ

ภาคผนวก ข

ถอดเทปประชุมถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน

วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558 เวลา 8.30-14.00 น.

ณ ห้องประชุมเคียงธารา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

ช่วงบ่าย สรุปผลการจัดประชุม

ผศ.ดร.ครรชิต จุดประสงค์ ผู้ดำเนินรายการ

ในการที่ได้เข้ามาร่วมกิจกรรมครั้งนี้มีความรู้สึก มีความคิดเห็นอย่างไร สิ่งไหนที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ สิ่งไหนที่คิดว่า เราจะต้องทำเพิ่มเติม

นายเลิศไชยพัฒน์ คงสมเนตร ตัวแทนกลุ่มเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

ในส่วนที่เราได้จัดกลุ่มเรียนรู้กันในวันนี้ ผมได้เข้ามาร่วมสังเกตการณ์ในกลุ่มการขยายพันธุ์พืชด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ทำให้เกิดทราบถึงวิธีการทำเริ่มตั้งแต่การจัดการ ก็ได้รู้ว่าการจัดเพาะเมล็ดจะดำเนินการกันอย่างไร การเตรียมอุปกรณ์ มาตรฐานความสะอาด สามารถนำไปใช้ในหน่วยงานที่ผมรับผิดชอบในเรื่องของการเพาะเมล็ด ต้องขอบคุณทีมงานทุกๆ ท่านที่นำส่วนนี้มาเผยแพร่ให้กับทางเขื่อนศรีนครินทร์และชุมชนที่มารับการอบรมในครั้งนี้

ตัวแทนกลุ่มเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (นักเรียน)

ได้เรียนรู้วิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของต้นเอื้องดินถิ่นไทย และต้นดอกดินเมืองกาญจน์ ที่ยังไม่เคยได้รู้จักมาก่อน ได้รู้จักต้นเอื้องดินถิ่นไทย และต้นดอกดินเมืองกาญจน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาเกษตรของโรงเรียนได้ อาจจะบอกต่อให้เกิดเป็นอาชีพของพ่อแม่ หรือผู้ที่สนใจได้

นางรวีวรรณ ศรีจันทิก จากโรงเรียนชุมพวงศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตัวแทนกลุ่มการประกอบอาหารด้วยยอดตะคึก

สำหรับเมนูที่นำมาเสนอวันนี้ คือ ตะคึกชุบแป้งทอด เราได้แม่ครัวของโรงเรียนมา ซึ่งมีฝีมือเยี่ยมในการทำอาหาร และเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีความสามารถในการปรุงอาหารได้ดี เยี่ยมและอร่อยมาก แล้วก็มีลาบตะคึก และมีอีกเมนูหนึ่งที่เตรียมมาด้วย คือ ยำตะคึก จะยำใส่ไข่เค็มกับปลากรอบ ว่าเวลามีจำกัด

นอกจากเรื่องการประกอบอาหารจากตะคึกแล้ว ในการจัดอบรมวันนี้สิ่งที่ได้ ดิฉันได้รับความรู้ของการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ มีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย ต้นเอื้องดินถิ่นไทย และต้นดอกดินเมืองกาญจน์ ซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อนนักวิจัยได้แนะนำอธิบายวิธีการนำต้นเอื้องดินถิ่นไทยไปปลูกเป็นประโยชน์มาก วันนี้ดีใจมากที่อาจารย์จะแจกต้นตะคึกกับต้นกล้วยไม้ไว้ให้ ซึ่งจะนำไปเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ในโรงเรียน ต้นตะคึกที่ได้รับแจกจะนำไปเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ในกลุ่มนักเรียนที่ทำกิจกรรมชมรมพฤกษศาสตร์จะนำความรู้ที่ได้ในวันนี้ไปลงที่นักเรียนในกลุ่มวิชาเลือก ได้แก่ ชีววิทยา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในส่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นก็ได้ไปขอสอดแทรกรายวิชา จะนำนักเรียนมัธยมต้น 7 ห้อง มาสอนวิชาพฤกษศาสตร์ ตัวของต้นไม้ที่เราทำอยู่แล้วทุกปีคือ เราจะมีจิตอาสาต้นไม้ไปปลูกที่วัด และที่ชุมชนต่างๆ ซึ่งทำเป็นประจำกันทุกปี ต่อไปก็จะเน้นนำต้นตะคึกไปสู่ชุมชน เพราะว่า ยังมีสถานที่ ที่รอรับการปลูกได้อีกเป็นจำนวนมากอันนี้คือ สิ่งที่จะทำในโอกาสต่อไป

นายกนิจ เรื่องฉาย จากโรงเรียนบ้านหนองกระดี่ จังหวัดสุพรรณบุรี ตัวแทนกลุ่ม การประกอบอาหาร ด้วยยอดตะคึก

คณะของพวกเราตั้งใจที่ได้มาอบรมถ่ายทอดความรู้ในวันนี้ สิ่งในวันนี้สามารถนำไปต่อยอดงานได้อีกเยอะ คณะพวกเราได้ประโยชน์จากกระบวนการวิจัยสิ่งได้ตรงนี้จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สิ่งที่ยากจะได้ต่อไปก็คือ อยากให้กระบวนการของการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อไปถ่ายทอดความรู้ให้กับทางโรงเรียนบ้านหนองกระดี่จังหวัดสุพรรณบุรีบ้าง เพราะเด็กนักเรียนของผมนั้นไม่ค่อยได้เรียนเรื่องวิทยาศาสตร์จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กทางอ้อม ถ้าเป็นไปได้อยากให้มีการจัดอบรมให้กับทางคณะครูของโรงเรียนเราและครูเราก็จะไปถ่ายทอดให้กับเด็กอีกที เด็กจะมีเวลานำไปใช้ในอนาคตได้อีกนาน ตะคึกเป็นพืชท้องถิ่นที่ชาวบ้านนิยมนำมาประกอบอาหารกันอยู่แล้ว ออกปีละครั้ง ก็จะนำไปขยายผลจะเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ให้คณะครูของโรงเรียนเราเป็นผู้ดำเนินการและขยายผลไปในโรงเรียนเครือข่ายอีก อาจจะขยายไปยังพื้นที่บริเวณตามลุ่มแม่น้ำท่าจีน คงจะเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้เหมือนกับผักหวาน ท้องถิ่นของเราต่อไปต้องสร้างรายได้ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่พอสมควร เพราะสามารถเก็บนำไปขายได้ สุพรรณก็จะมีตลาดนัดเกือบทุกวัน จะนำพืชผักแต่ละชุมชนบริเวณใกล้เคียงหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ตามตลาดนัด ทำให้เราได้กินผักที่มีคุณค่า ราคาถูก และปลอดภัย

นายชูชีพ ภู่วิจิตร ตัวแทนจาก อพ.สธ.-การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์

ในฐานะเจ้าของพื้นที่ อพ.สธ.- เชื้อนครินทร์ วันนี้มีกิจกรรมหลักที่เราเห็นก็จะมี 2 กิจกรรม 1.คุณค่าทางโภชนาการของตะคึก กิจกรรมที่สองก็สอดคล้องกับกิจกรรมแรกคือ การนำไปขยายพันธุ์ ซึ่งทางอาจารย์ก็ได้ถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชน น้องๆ และผู้ที่สนใจได้นำไปต่อยอดกันต่อไป ในส่วนของผมนั้น ทางอพ.สธ.-เชื้อนครินทร์ ได้เพาะขยายพันธุ์ไม้ต่างๆตามแผนงานของเราหนึ่งปีก็อยู่ที่ 12,000 ต้น ส่วนใหญ่ก็จะเป็นต้นตะคึกและพืชผักพื้นบ้าน ในส่วนของผมนั้นจะมองเห็นการขยายผลของอาจารย์ที่มานี้ อนาคตคิดว่าถ้าเกษียณแล้วอาจจะนำเอาสูตรในตำราที่ได้จากการอบรมเปิดร้านขายผักตะคึก ร้านอาหารที่ขายอาหารสุขภาพจะสอนให้ผู้ที่สนใจ ซึ่งจะเป็นการต่อยอดไปสู่การสร้างอาชีพได้ ต้นตะคึกที่ได้จากจังหวัดนครราชสีมาและสุพรรณบุรี ก็จะทำทะเบียนและหาสถานที่ปลูกไว้ที่เชื้อนครินทร์ ส่วนทางชุมชนที่ต้องการพันธุ์นำไปเพาะปลูกก็สามารถมาขอได้ที่ อพ.สธ.-เชื้อนครินทร์ เราจะทำการลงทะเบียนและแจกต้นพันธุ์ให้

คุณจิระนันท์ นุตยะสกุล เจ้าหน้าที่วิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณเจ้าของสถานที่ที่ คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนครินทร์ นอกจากนั้น ทางโครงการวิจัย ขอขอบคุณ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ที่ให้งบประมาณสนับสนุนการวิจัยในการทำกิจกรรมดีๆ เหล่านี้ ซึ่งครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 แล้ว ครั้งแรกจัดขึ้นตอนปี 2553

ผศ.ดร.สมศรี เจริญเกียรติกุล ตัวแทนผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

ในนามของตัวแทนหัวหน้าแผนงานต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเราในวันนี้ มันเหมือนเป็นเรื่องพรหมลิขิตที่ทำให้เราได้มาพบกัน วันนี้เราประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เราอยากเห็นงานตรงนี้ขยายและก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ ทั้งหมดนี้จะเป็นการสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพฯ ที่พระองค์จะครบรอบ 60 พรรษา ขอให้ทุกท่านที่ทำงานในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรไม่ว่าจะด้านไหนก็ตาม เด็กนักเรียน เยาวชน ที่เข้าร่วมงานวันนี้ก็อยากจะฝากว่า ตรงนี้เป็นกิจกรรมที่น้องๆต้องให้ความสนใจและความสำคัญเพราะว่าสิ่งเหล่านี้เป็นอนาคตของน้องๆที่จะมีทรัพยากรเหลือให้ใช้มากขึ้นแค่นั้น สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอให้เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

ภาคผนวก ณ

แบบประเมินผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 เวลา 8.30-15.30 น.

ณ ศูนย์แพทย์แผนไทยพนา อำเภอพนา จ.อำนาจเจริญ

ชื่อ-สกุล.....หน่วยงาน.....

ตำแหน่ง.....เบอร์ติดต่อ.....

- นำกิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่กำหนดเป็นนโยบายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพืชประจำถิ่น ของจังหวัดอำนาจเจริญ ท่านคิดว่า ควรมีการดำเนินการอย่างไร
☐ โครงการ อพ.สธ. ม.มหิตล และสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ ดำเนินการร่วมกับชุมชน
☐ ชุมชนและเกษตรกรผู้สนใจดำเนินการ โดยมี โครงการ อพ.สธ. และสาธารณสุขจังหวัดเป็นพี่เลี้ยง
☐ นักวิจัยดำเนินการแล้วมารายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลเป็นระยะ
- กิจกรรมการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นนโยบายของจังหวัดอำนาจเจริญ ท่านเห็นด้วยหรือไม่
☐ เห็นด้วย เพราะ
☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ
☐ ไม่มีความคิดเห็น
- หากท่านสนใจในกิจกรรมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อลดการเข้าไปเก็บหาจากป่าจากป่า ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง
☐ ให้คำปรึกษาแนะนำ ☐ จัดหาต้นกล้า ☐ หาพื้นที่ปลูกขยายพันธุ์
☐ ร่วมดำเนินการไปด้วยกัน ☐ ไม่จำเป็น ทำเองได้ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
- ท่านคิดว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามที่ประชุมกันนี้ มีประโยชน์กับท่านและชุมชนอย่างไร
☐ สร้างอาชีพใหม่ ☐ สร้างอาชีพเสริม ☐ เพิ่มพื้นที่ปลูกขยายพันธุ์
☐ เกิดการรวบรวมสายพันธุ์สมุนไพรพื้นบ้าน ☐ สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน

โปรดอ่านต่อหน้าหลัง

5. ท่านคิดว่า พืชสมุนไพรชนิดใดบ้างในป่าชุมชนของท่าน ที่ควรนำมาเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร

(1) ชื่อสมุนไพร..... (2) ชื่อสมุนไพร.....

(3) ชื่อสมุนไพร..... (4) ชื่อสมุนไพร.....

(5) ชื่อสมุนไพร..... (6) ชื่อสมุนไพร.....

(7) ชื่อสมุนไพร..... (8) ชื่อสมุนไพร.....

6. ถ้ามีแผนจะทำกิจกรรมดังต่อไปนี้ ท่านคิดว่าสิ่งใดเริ่มทำได้ก่อน ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- ☐ สำรวจและรวบรวมข้อมูลสมุนไพร
- ☐ จัดตั้งกลุ่มผู้สนใจร่วมโครงการ
- ☐ จัดหาและเตรียมพื้นที่ปลูกสมุนไพร
- ☐ จัดตั้งกลุ่มรวบรวมสมุนไพร
- ☐ วิธีการปลูกและดูแลสมุนไพร
- ☐ การควบคุมคุณภาพของสมุนไพรที่ปลูก

7. ในกรณีนี้ ท่านอยากให้มีหน่วยงานใดมาร่วมทำงานกับท่านบ้าง เพราะเหตุใด โปรดระบุ

ชื่อหน่วยงาน.....

เหตุผล.....

ชื่อหน่วยงาน.....

เหตุผล.....

ชื่อหน่วยงาน.....

เหตุผล.....

แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร

ภาคผนวก ก

แบบประเมินผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น

แบบประเมินผลโครงการความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะกิงในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น ภายใต้แผนงานโครงการการถ่ายทอดความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558 เวลา 9.00-14.00 น. ณ ห้องประชุมเรือนธรา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

ชื่อ อายุ

☐ นักเรียน โรงเรียน..... ☐ ครู/อาจารย์ โรงเรียน.....

☐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชื่อ..... ☐ กลุ่มแม่บ้านจังหวัด.....

1. ท่านเคยรู้จักต้นตะกิงมาก่อนหรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย

2. เมื่อท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโครงการความหลากหลายของพื้นที่และพันธุกรรมของตะกิง ในประเทศไทย ต่อคุณค่าทางโภชนาการและประโยชน์เชิงสุขภาพ แล้ว ท่านคิดว่าต้นตะกิงมีประโยชน์อย่างไร

.....
.....
.....

3. ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ มีต้นตะกิงหรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 6)

4. หลังจากกลับไปแล้ว ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับในครั้งนี้ ไปทำอะไรบ้างที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากต้นตะกิง

.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่า ในชุมชนของท่าน ใครบ้างที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากต้นตะกิง และความร่วมมือควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

6. ในชุมชนของท่าน ยังมีพืชอาหารชนิดใดอีกบ้างที่ควรได้รับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

(1)..... (2).....

(3)..... (4).....

7. ท่านจะนำความรู้จากการฟังบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ไปขยายผลสู่ชุมชนของท่านได้อย่างไร

☐ คัดเลือกพืชท้องถิ่นที่ใช้เป็นอาหารได้

☐ หาดำรับอาหารพื้นบ้าน สูตรดั้งเดิมในชุมชนที่ใช้พืชในท้องถิ่น

☐ เผยแพร่ตำรับอาหารพื้นบ้านในชุมชน

☐ อื่นๆ ระบุ.....

แบบประเมินผลโครงการการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและการเพิ่มปริมาณต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ ในหลอดทดลอง

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น ภายใต้แผนงานโครงการการถ่ายทอดความรู้
ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2558
เวลา 9.00-14.00 น. ณ ห้องประชุมเรือนธรา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

ชื่อ.....อายุ.....

☐ นักเรียน โรงเรียน..... ☐ ครู/อาจารย์ โรงเรียน.....

☐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชื่อ..... ☐ กลุ่มแม่บ้านจังหวัด.....

1. ท่านเคยรู้จักต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ มาก่อนหรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย

2. เมื่อท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโครงการการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและการเพิ่มปริมาณต้นเอื้องดิน
ถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ ในหลอดทดลอง แล้ว ท่านคิดว่าต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ มีคุณค่า
อย่างไร

.....
.....
.....

3. ในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ มีต้นเอื้องดินถิ่นไทยและดอกดินเมืองกาญจน์ หรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 6)

4. หลังจากกลับไปแล้ว ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืชหายากในหลอดทดลองที่ได้รับในครั้งนี้ ไปทำอะไรได้บ้าง

.....
.....
.....

5. ในชุมชนของท่าน มีใครบ้างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากไม้ดอกไม้ประดับในท้องถิ่น และความ
ร่วมมือของคนเหล่านั้นควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

6. ในชุมชนของท่าน ยังมีพืชไม้ดอกไม้ประดับชนิดใดอีกบ้าง ที่ควรได้รับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

(1)..... (2).....

(3)..... (4).....

7. ท่านจะนำความรู้จากการฟังบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ไปขยายผลสู่
ชุมชนของท่านได้อย่างไร

☐ คัดเลือกพืชท้องถิ่นที่ใช้เป็นสามารถเป็นไม้ดอกไม้ประดับได้

☐ รวบรวมข้อมูลสายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่พบในชุมชนและอนุรักษ์ไว้

☐ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับในท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับ

☐ อื่นๆ ระบุ.....